Došlo 13. XII. 1932
krat.

Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 289 — Ljubljana, torek 13. decembra 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po tarifu.

Podaljšanje zaščite kmetov

Zanimiva seja Narodne skupščine — Obširna razprava o uradniškem zakonu — Na prihodnji seji se prične razprava tudi o novem zakonu o zaščiti kmetov

Beograd, 12. decembra. p. Narodna skupščina je na svoji današnji seji razpravljala o sodnih zakonih, ki jih je nedavno predložil minister pravde.

Pred prehodom na dnevni red je vložil narodni poslanec dr. Bogdan Vidović predlog zakona o podaljšanju zakona o zaščiti kmetov. (Besedilo tega zakona je objavilo že ponedeljkovo »Jutro«.) V utemeljevanju svojega predloga je gosp. dr. Vidović opozarjal na to, da poteče 23. decembra veljavnost sedanjega začasnega zakona o zaščiti kmetov. Ker do tega roka ne bo mogoče sprejeti že novega zakona, ki je v razpravi, in bi kmetje zaradi tega ostali brez zaščite, kar bi lahko imelo katastrofalne posledice, smatra, da je ta zakon nujno potreben. Zaradi kratkega roka zahteva, naj se ta zakon razpravlja po skrajšanem postopku ter se mu prizna nujnost. Kmetijski minister g. Juraj Demetrović je v imenu vlade pristal na to, nakar je Narodna skupščina soglasno odobrila nujnost in sklenila, da se izroči ta zakonski predlog v proučitev že obstoječemu odboru, ki proučuje zakon o zaščiti kmetov z naročilom, da poda v 24 urah Narodni skupščini svoje poročilo.

Pravosodni zakoni

Po rešitvi nekaterih tekočih administrativnih zadev je Narodna skupščina prešla na dnevni red. Odbor, ki je proučil zakone, nanašajoče se na izenačenje pravosodja, je podal obširno poročilo, kateremu je bilo priključenih tudi več oddvojenih mnenj. V imenu odbora je poročal dr. Nikolić najprvo o zakonu glede **uveljavljenja novega pravdnega postopnika.** V svojem poročilu naglaša veliko važnost tega zakona v pogledu izenačenja našega sodstva. Minister pravde **dr. Maksimović** se je zahvalil poročevalcu za izčrpno poročilo in tudi s svoje strani poudaril veliko važnost tega zakona. Narodni poslanec **dr. Petričić** je nastopil proti temu, da bi se ukinilo sresko sodišče v Novem in je utemeljeval svojo zahtevo z gospodarskega, upravnega in političnega stališča. Minister pravde je prisial na to, da se določba o ukinitvi tega sodišča črta. V podrobni razpravi je bil nato zakon soglasno odobren.

Druga točka dnevnega reda je bil **zakon o sedežih in pristojnosti apelacijskih sodišč,** s katerim se med drugimi tudi višje deželno sodišče v Ljubljani pretvori v apelacijsko sodišče. Narodni poslanec **Matej Perić** je pri tej priliki predlagal, naj bi se osnovalo apelacijsko sodišče tudi v Osijeku, ker je Banski stol v Zagrebu zaradi preobširnega okoliša preobremenjen in ne more dovolj naglo reševati svojih poslov. V svojem odgovoru je minister pravde priznal upravičenost te zahteve, opozarjal pa je na to, da tega predloga, o katerem je vsekakor treba razmišljati, zaenkrat zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogoče izvesti. Tudi ta zakon je bil nato v načelni in podrobni razpravi soglasno sprejet.

Debata o uradniškem zakonu

Obširna debata se je razvila o zakonu **glede tolmačenja čl. 110. uradniškega zakona.** Poročevalec odbora **dr. Nikolić** je v svojem poročilu naglašal, da je odbor, ne da bi se podrobneje spuščal v ostale določbe uradniškega zakona, s pravne strani proučil ta zakonski predlog in ugotovil, da je tolmačenje glede tega člena docela pravilno in da so bili nasprotujoči odloki Državnega sveta pogrešni.

Minister pravde dr. *Maksimović* je nato obširno orisal ozadje tega zakona in navedel, da je zaradi napačnega tolmačenja tega člena Državni svet razveljavil več odlokov pristojnih ministrov in banov glede odpusta uradnikov. Ta člen daje ministrom, banom in pooblaščenim uradnim predstojnikom pravico, da smejo sporazumno z ministrskim svetom odločati o prenehanju službe onih uradnikov, ki se izkažejo za službo nesposobne ali kojih ponašanje sicer ni skladno z dostojanstvom državne službe. Pri tej priliki je poudaril, da tudi že čl. 104. uradniškega zakona taksativno našteva primere glede odpusta državnih uradnikov. Stalnost je priznana samo sodnikom in to šele po dveh letih. Glede uradnikov ostalih kategorij stalnost ni nikjer predvidena. *Državi, odnosno vladi, mora biti dana možnost, da odstrani iz državne službe vse nesposobne in nevredne uradnike.*

Proti takemu tolmačenju je govoril narodni poslanec *Josip Stažić,* ki je izražal bojazen, da bi moglo dati to povod za nepravilno postopanje proti uradnikom.

Zavzemal se je za to, da se državnemu uradništvu pod gotovimi pogoji prizna stalnost, ter je naposled izjavil, da bo Jugoslovenski narodni klub glasoval proti temu zakonu. Nasprotno pa je narodni poslanec Milenko Miljutinović poudarjal, da se kot zastopnik kmetskega prebivalstva docela strinja s tem tolmačenjem, kajti samo na ta način je dana možnost, da se izločijo nesposobni uradniki. Po govoru še nekaterih poslancev je bil zakon s 174 proti 10 glasovom sprejet.

Naposled je Narodna skupščina po krajši razpravi in po pojasnilu ministra pravde odobrila tudi četrti zakonski predlog, ki se nanaša na **odgoditev uvedbe notarijatov v Bosni in Hercegovini.** Seja je bila nato zaključena.

Prihodnja seja se bo vršila v sredo 14. t. m. z naslednjim dnevnim redom: **1. zakon o podaljšanju zakona o zaščiti kmetov;** 2. volitev odbora za proučitev klirinškega sporazuma z Italijo; **3. razprava o zakonskem načrtu glede zaščite kmetov in ureditve kreditnih odnošajev v državi.**

Razprava o volilnem zakonu

Beograd, 12. dec. v. Odbor, ki proučuje zakon o volitvah narodnih poslancev, je danes dopoldne nadaljeval podrobno razpravo o čl. 6., ki določa, kako se sestavlja državna lista. Seji so prisostvovali poleg resornega ministra g. *Žike Lazića* tudi ministrski predsednik g. *dr. Srškić* ter ministri gg. *dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj, Juraj Demetrović* in *Boža Maksimović.*

Po predlogu vlade uvaja čl. 6. sistem državnih list z nosilcem, ki ga mora predlagati po 30 predlagateljev iz polovice vseh srezov, ki pa morajo biti v sestavu najmanj dveh tretjin banovin, to je šestih banovin. Državna lista mora vsebovati poleg imena nosilca tudi imena vseh sreskih kandidatov. Dočim zadostuje za podpis državne liste po 30 predlagateljev iz polovice srezov v dveh tretjinah banovin, morajo biti sreski kandidati postavljeni v vseh srezih. Podobni podpisi za sreske kandidate niso potrebni.

V odboru se je vršila razprava v glavnem o naslednjih vprašanjih:

1. Ali naj se uvede sistem državne liste ali pa sreski sistem. — 2. Ali je treba kandidatne liste še posebej vezati na stranke in 3. ali naj bo dovolj, da so predlagatelji list samo iz šestih banovin, ali pa naj se zahteva, da so iz vseh banovin. V debati ki je bila vseskozi stvarna, so govorili gg. narodni poslanci Ivančević, Dragović, dr. Andjelinović, Svetislav Hodžera, dr. Lukič, Kurtović, dr. Stojadinović in Tomič.

Obširna razprava se je vršila tudi o prvem členu tega zakona, ki ga je vlada prvotno rezervirala. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se sprejme stilizacija tega člena v prvotnem zakonu o volitvah narodnih poslancev z edino izpremembo, da se poviša število poslanskih mandatov tako, da dobi vrbaska banovina še 2, Subotica pa 1 poslanca, tako da bo število narodnih poslancev brez nosilcev list znašalo 308.

Naraščajoč razkol med hitlerjevci

Odstavitev narodnosocialističnih voditeljev v Šleziji — Pogajanja o sestavi pruske vlade

Vratislava, 12. decembra, d. Po berlinskih pogajanjih za razčiščenje razmer med narodno-socialističnimi voditelji je prispel Adolf Hitler v soboto ponoči v Vratislavo, ker so se že dolgo časa tudi v šlezijskem pokretu njegove stranke pojavijale velike težkoče. Na tajnem zborovanju je prišlo včeraj do zelo razburljive debate med Hitlerjem in voditelji šlezijskih napadalnih oddelkov, ki je imela za posledico, da je bila odstavljena cela vrsta voditeljev hitlerjevskih napadalnih in zaščitnih oddelkov v vratislavskem in gorliškem okraju. Kakor zatrjujejo, gre pri tem brez dvoma za priprave za končnoveljavno odstavitev voditelja šlezijskih napadalnih oddelkov Heinesa, ki naj bi ga nadomestila osebnost iz stare plemiške rodbine, bolj naklonjena narodno-socialističnemu političnemu vodstvu. Ta nasprotstva med Hitlerjem in njegovimi voditelji dokazujejo zelo drastično velike težkoče v narodno-socialistični stranki, ki se vedno bolj poostrujejo.

Hamburg, 12 decembra. AA. Pri proslavi, ki jo je priredi tukajšnji »Stahlhelm« v neki restavraciji, je prišlo do pretepov med stahlhelmovci in hitlerjevci. Več ljudi je bilo ranjenih.

Berlin, 12. decembra, g. Narodno-socialistični poslanec dr. Frick je kot predsednik sklical zunanjepolitični odbor za prihodni petek. Na seji bo zunanji minister Neurath poročal o zunanjepolitičnem položaju.

Danes je predsednik Hindenburg sprejel predsednika državnega parlamenta Goeringa in predsednika pruskega deželnega zbora Kerrla, ki sta oba socialista. Razgovoru je prisostvoval tudi predsednik državne vlade general Schleicher. Šlo je za sestavo nove pruske vlade in za razmrje med Prusko in državo.

Berlin, 12. dec. s. O sprejemu narodnosocialističnih poslancev Göringa in Kerrla pri državnem predsedniku piše »Vossische Zeitung«, da je imel očividno za cilj pridobiti državnega predsednika za revizijo njegovega stališča v razmerju med državno vlado in Prusijo, oziroma dobiti obljubo, da bo naredba o imenovanju državnega komisarja ukinjena po izvolitvi Göringa za pruskega ministrskega predsednika. Poučene osebe trdijo, da se je državni predsednik iznova izjavil proti delitvi oblasti med državo in Prusijo, tako da bi narodni socialisti v doglednem času mogli prevzeti oblast v Prusiji le tedaj, če bi bili pripravljeni sodelovati v Schleicherjevem kabinetu.

Aktivnost poljske trgovine

Varšava, 12. decembra č. Trgovinska bilanca Poljske za mesec november je aktivna za 22 milijonov zlotov. Uvoz je znašal 77 milijonov, izvoz za 99 milijonov zlotov. V primeri z oktobrom je porastel izvoz za 2, uvoz pa 3 milijone.

Izpremembe v poljski diplomaciji

Varšava, 12. decembra č. Dosedanji poljski poslanik v Moskvi je premeščen v Washington, poslanik na Dunaju Lukasiewicz v Moskvo, poslanik Arcizseski pa iz Rige v Bukarešto.

ODLOČEN AMERIŠKI: NE!

Odklonilni odgovor Amerike na tretjo angleško noto — Zedinjene države zahtevajo točno izpolnjevanje pogodbe o vojnih dolgovih brez pridržkov

London, 12. decembra AA. Včeraj je angleški poslanik v Washingtonu izročil ameriški vladi noto, v kateri naznanja angleška vlada, da bo obrok vojnega dolga, ki zapade v četrtek 15. decembra, plačala v zlatu. **Angleška vlada globoko obžaluje v tej noti, da ameriška vlada ni hotela priporočiti ameriškemu parlamentu odgoditev decembrskega plačila. S plačilom v četrtek bo angleška vlada obnovila svoja letna plačila dolgov. Angleška vlada bo plačala, da olajša s tem razpravo med obema vladama o celotnem vprašanju dolgov. Sedanje plačilo naj smatra ameriška vlada kot plačilo na račun končnega zneska, ki bo določen s končno preureditvijo dolgov. Angleška nota se končuje s prošnjo, naj bi se zaradi važnosti tega vprašanja čim prej vršila med obema vladama pogajanja, tako da jih bodo lahko zaključili še pred 15. junijem. S tem naj bi se preprečil nasilni prelom obstoječih dogovorov o medvladnih dolgovih.**

Zanimivo je, da je bil odgovor ameriške vlade na to noto sestavljen v nekaj urah in da so ga takoj sporočili London. V njem opozarja ameriška vlada, da je končna odločitev o preureditvi ali črtanju vojnih dolgov pridržana parlamentu, zaradi česar izvršilna oblast nima moči, da bi obstoječe pogodbe kakorkoli izpremenila.

Položaj med Washingtonom in Londonom je po teh dveh notah popolnoma jasen. Rešitev bodo skušali najti v predlaganih pogajanjih med Anglijo in Zedinjenimi državami.

O položaju, ki je nastal po najnovejši noti ameriške vlade, je angleška vlada sklepala že danes. Seja se je vršila kmalu po prihodu predsednika angleške vlade iz Ženeve in Pariza, ki se je vrnil v London ob 16. Angleška vlada bo plačala Zedinjenim državam v četrtek svoj obrok na doslej običajen način. Potrebno količino zlata bo deponirala v Londonu, kjer bo na razpolago ameriški vladi. Zlato bodo lahko vkrcali vsak hip.

V spodnji zbornici je Baldwin napovedal, da se bo debata o vojnih dolgovih vršila v sredo.

Ameriški odgovor

Washington, 12. decembra AA. Snoči je ameriška vlada izročila angleškemu poslaniku v Washingtonu Ronaldu Lindsayju svoj odgovor na najnovejšo angleško noto o plačilu s pridržki.

V odgovoru jemlje ameriška vlada na znanje sklep angleške vlade, da bo plačala obrok, ki zapade dne 15. decembra; glede angleških pridržkov pa izjavlja ameriška državna blagajna, da jih ne more sprejeti, ker lahko sprejme plačilo le v obliki, kakor jo predpisujejo pogodbe o konsolidaciji vojnih dolgov med Anglijo in Zedinjenimi državami. Nota pristavlja, da more o kakšnih izpremembah teh pogodb odločati le ameriški parlament, ter jemlje na znanje želje, ki jih izraža angleška vlada o nadaljnji ureditvi vprašanja dolgov. Opozarja na noto z dne 8. decembra, v kateri je Hoover izjavil, da je pripravljen sodelovati pri stabilizaciji tečajev, obnovi gospodarskih stikov, dvigu cen itd., da pa polagata ameriški narod in ameriška vlada največjo važnost na točno izpolnjevanje obstoječih pogodb.

S to noto je torej ameriška vlada z vljudnim, toda odločnim »Ne!« odbila pridržke, ki jih je napovedala angleška vlada za plačilo dne 15. decembra. Ameriški odgovor so sestavili v največji naglici in ga izročili angleškemu poslaniku v Washingtonu šest ur po izročitvi angleške note.

Ameriški politični krogi smatrajo, da je bila najnovejša ameriška nota zato sestavljena v tako odločni in odklonilni obliki, da se bo mogel Hoover zavarovati proti vsakemu napadu v parlamentu. Na drugi strani je treba priznati, da je ameriški parlament v tem pogledu suveren. V uradnih krogih smatrajo, da bo francoska vlada poslala vladi Zedinjenih držav podobno noto kakor jo je poslala včeraj Anglija, da pa bo Amerika odgovorila Franciji tako kakor Angliji.

Sestanek Herriota in Macdonalda

Pariz, 12. decembra. AA. Predsednik angleške vlade Macdonald in francoski vojni minister Paul Boncour sta davi ob 7.50 prispela iz Ženeve v Pariz. Na pariški postaji sta v Macdonaldov voz stopila predsednik francoske vlade Herriot in angleški poslanik v Parizu Tyrrell ter se z Macdonaldom razgovarjala do odhoda vlaka. Ker Macdonald in Herriot tedaj še nista vedela za odgovor ameriške vlade na najnovejšo angleško noto, nista mogla izmenjati misli o tem najnovejšem dejstvu.

Francoski bojevniki proti plačilu vojnih dolgov

Pariz, 12. decembra. č. Poleg narodnega združenja bivših bojevnikov se je sedaj izjavila proti plačilu decembrskega obroka vojnega dolga tudi druga zveza bivših bojevnikov na skrajni desnici, policijski prefekt pa je izdal potrebne ukrepe, da se energično zatre vsak poizkus »Action Francaise«, ki je nameravala prirediti pred parlamentom večje demonstracije proti vojnim dolgovom.

Francosko zlato za Ameriko

Pariz, 12. decembra, AA. Kakor poroča »Newyork Herald«, je danes odšla druga pošiljka francoskega zlata, namenjenega Zedinjenim državam. Zlato vozi parnik »Champlain«. Ameriški bančniki mislijo, da bo v kratkem poslanih v Ameriko 8 milijonov dolarjev, ker pričakujejo Francozi porasta dolarja.

Odpor v francoskem parlamentu

Pariz, 12. dec. AA. Na parlamentarnih hodnikih se je davi opažalo precejšnje vrvenje. V splošnem je prevladoval pesimizem. Poslanci so mnenja, da bo ameriško odklonilno stališče nasproti angleškim pridržkom nalogo francoske vlade še bolj otežilo. Ta vtis sta še podkrepila sestanka dveh važnih parlamentarnih skupin levičarskih republikancev in socialistov. Pri levičarskih republikancih je po novem ameriškem odgovoru Angliji prevladalo naziranje, ki je odločno proti plačilu, tudi s pridržki. Na sestanku je posebno bivši minister Pietri nastopil proti vladi, češ, da se plačilo 15. decembra ne more primerjati z nekakim predujmom tuji državi, kakor trdi finančni minister, ker ni govora o tem, da bi se ta denar kdaj vrnil.

Socialistična skupina je sprejela resolucijo, v kateri naglaša, da so se Zedinjene države ponovno vmešavale v čisto evropske posle, v dolgovna in reparacijska vprašanja. Nadalje izjavlja, da bo pozvala vlado, naj sporazumno z Veliko Britanijo izposluje, da se nujno skliče splošna konferenca, na kateri bi se pretehtale vse mednarodne obveznosti in napravil konec vsem mednarodnim transferjem, pri katerih ni protidajatev. Končno bo ta skupina zahtevala takojšnje sklicanje svetovne gospodarske konfrence, ki naj skuša ozdraviti denarni položaj, vlado pa pozvala, naj dotlej odgodi plačilo, ki zapade 15. t. m.

Zdi se, da bo sklep socialistične frakcije močno vplival na potek današnje debate v poslanski zbornici.

Herriotov govor v parlamentu

Pariz, 12. decembra s. Ob 15. se je pričela seja poslanske zbornice, ki naj bi prinesla odločitev o plačilih dolgov Ameriki. Razpoloženje v zbornici je bilo izredno napeto. V pretekli noči Angliji poslana ameriška nota, v kateri se odklanjajo vsi pridržki Anglije in s tem tudi Francije, je učinkovala kakor bomba.

V kuloarjih zbornice so socialisti odkrito izjavljali, da zaradi novega položaja po ameriškem odgovoru ne bodo podpirali vlade. Zlasti se je opazilo, da je bivši finančni minister Flandin pregovarjal svoje prijatelje, naj odklonijo za izplačilo dolgov potrebne kredite. S tem bi vlada izgubila najmanj 100 glasov desne sredine. V teh okoliščinah se lahko zgodi, da bo Herriotova vlada ostala v manjšini. Zato je njen obstoj do skrajnosti ogrožen.

Že dolgo pred pričetkom seje so bile galerije nabito polne najrazličnejšega občinstva. Ko je predsednik vlade pristopil h govorniški mizi, je zavladala v zbornici popolna tišina. Herriot je podal svoj ekspoze o vojnih dolgovih mirno in na način, kakor da predava v predavalnici. Vsa zbornica je napeto sledila njegovim izvajanjem. Od časa do časa je Herriot pogledal v akte, ki so bili nakopičeni pred njim na mizi.

Herriot je v uvodu pojasnil ves dosedanji potek vprašanja dolgov. Govoril je objektivno in brez vsake ostrine. S hvaležnostjo se je spominjal učinkovitega nastopa Zedinjenih drživ v svetovni vojni. Po končani vojni je nastalo z Zedinjenimi državami nesoglasje, ker je pakt o varnosti, ki naj bi izpopolnil versaillesko mirovno pogodbo s sopodpisi Amerike in Anglije, padel v vodo. Razen tega Zedinjene države niso stopile v Društvo narodov. Te začetne težkoče so kasneje vplivale na razvoj mnogih drugih dogodkov.

V hipu, ko govore o zvezi vprašanja vojnih dolgov z razorožitvijo, je nadaljeval Herriot, naj mi bo dovoljeno, da se spomanjam teh dogodkov brez vsakega nasprotja do Zedinjenih držav. **Ni dvoma, da je Youngov načrt, ki so ga sestavili ameriški izvedenci, ustvaril zvezo med reparacijami in vojnimi dolgovi.** (Pri teh besedah je zbornica Herriotu živahno ploskala.) **Hoovrov predlog o enoletnem moratoriju pa je vse to prevrnil.** Ta predlog je veljal Francijo 16.500.000 funtov šterlingov, Veliko Britanijo 9.700.000, Belgijo 2,400.000, Italijo 1,800.000. V resnici pa smo izgubili mnogo več. Izgubili smo svoje upniške pravice! To dejstvo je tako usodno, da nanj lahko opremo važne pravne argumente. Francija je te žrtve sprejela, obenem pa je tvegala tudi svojo čast.

Herriot je nato omenil konferenco v Londonu, kjer so vladam priporočili, naj skušajo vzpostaviti zaupanje med narodi in obnoviti nemški kredit. Žalostno je, da se te žrtve Franciji ne vračajo na podoben način. **Zato bi rad dopovedal vsemu inozemstvu, predvsem pa Zedinjenim državam, da je Francija sedaj po pravici razočarana, ker ji odklanjajo olajšave z razlogi, ki nasprotujejo listim, s katerimi so jo pridobili za sodelovanje pri gospodarski obnovi sveta.**

Govornik je zatem prešel na lausannske pogodbe, ki so bile sprejete s pridržki. Klub temu pa se je treba radovati dejstva, da sta francoska in angleška vlada pobudno posegli v znižanje medvladnih dolgov. **Lausannske pogodbe so v prvi vrsti koristile Zedinjenim državam, ker so valorizirale njene privatne terjatve v Nemčiji tako rekoč za 100 odst.** Francija, je vzkliknil Herriot, je v polni meri izpolnila svojo dolžnost pri velikem delu mednarodne solidarnosti.

Herriot je nato govoril o pogajanjih z Zedinjenimi državami in z Anglijo, katere zadržanje je bilo vzorno, ker bi lahko dosegla posebne ugodnosti. Sedaj gre za to, da se najde rešitev, ki bo najbolj prijala. Fašistični svet je sklenil plačati Ameriki sedanji obrok s tem, da se vprašanje dolgov preuredi z novimi pogajanji, ameriški odgovor na angleško noto pa odklanja vse pridržke. **Zdi se, da je sedaj spravna rešitev izključena. Brezpogojno plačilo brez vsakih pridržkov pa je za Francijo nesprejemljivo.**

Odločiti se je treba za ono rešitev, ki bo povzročila najmanj škode. Mislil sem najprej na razsodišče, vendar pa menim, da taka rešitev v sedanjem trenutku ni mogoča. Imamo več zaupanja do moralnih kot do pravnih argumentov. Rešitev plačila brez pridržkov ne more priti v poštev. Ne odrečem se temu, da bi branil pravice Francije. Tudi možnosti rešitve s tem, da se odkloni plačilo, ne sprejmem. Sploh ne morem sprejeti nobene rešitve, s katero bi Francija zatajila svoje podpise.

Ameriški parlament in ameriška vlada še nista dobila nove francoske note, v kateri se najavlja plačilo s pridržki. Počakati moramo na to, kako bo Amerika reagirala. Svarim pa pred tem, da bi se ustvarilo še več nesoglasij med obema narodoma. Kampanja z zlatom je Franciji povzročila že dovolj škode v Zedinjenih državah. Ako bi Francija odklonila izplačilo svojega obroka, bi se mogla drugod pojaviti misel, da je odgovorna za položaj, ki bi s tem nastal.

Poslanska zbornica je po Herriotovem ekspozeju odgodila razpravo o dolgovih do jutrišnje seje, ki bo ob 15. Medtem bo predsednik vlade vnovič stopil pred finančne in zunanje odbore parlamenta.

V Zagrebu aretiran Perčečev plačanec

Prenašal je peklenske stroje iz Madžarske in Italije ter jih nastavljal v Zagrebu

Zagreb, 12. decembra. M. O preiskavi, ki jo je vodila policijska uprava povodom eksplozije v Zagrebu na dan 1. decembra, je bil danes izdan naslednji komunike:

Povodom eksplozije, ki se je dogodila 1. decembra v Zagrebu, je bil aretiran Milan Tripolit, brezposelni tipograf iz Zagreba. Aretiranec je priznal, da je v službi, in podrobno opisal, od kdaj in kako je v službi Gustava Perčeca. Od njega je večkrat dobival iz inozemstva razna naročila ter jih tudi izvrševal. Priznal je, da je dne 28. aprila t. l. prinesel iz Madžarske sedem peklenskih strojev, ki so istega dne eksplodirali v Zagrebu.

Z njegovim priznanjem in z ugotovitvami preiskave je dokazano, da je dobil eksploziva od Gustava Perčeca v navzočnosti Nikole Oreškovića v hotelu »Quarnero« na Reki in da jih je prenesel v Jugoslavijo s pomočjo ljudi, ki jih je najel neki Tomaj, intimen sotrudnik Perčeca. Tripolit je stanoval na Reki v Via Mussolini št. 14, ki služi za prenočišče defetistov. Ugotovljeno je, da je Tripolit v spremstvu od Gustava Perčeca najetih ljudi prekoračil italijansko mejo ter prešel na naše ozemlje preko Matulja v gozdu Logane pri Kastvu. Preiskava se še nadaljuje.

Vojna v Južni Ameriki

La Paz, 12. decembra AA. Bolivijski generalni štab poroča, da so se razvili ogorčeni boji na vsej fronti. Bolivijske čete so napade Paragvajcev odbile.

Priprave za svetovno gospodarsko konferenco

Ženeva, 12. decembra AA. Odbor strokovnjakov, ki ima nalogo izvršiti priprave za svetovno gospodarsko in denarno konferenco v Londonu, se bo sestal v Ženevi 9. januarja. Njegova naloga bo pripraviti dnevni red konference in poročilo organizacijskemu odboru sveta Društva narodov na zasedanju ob koncu januarja.

Novi krediti za kaznilnice

Beograd, 12. decembra v. Na današnji seji ministrskega sveta je bil odobren na predlog ministra pravde sklep, da se od Narodne skupščine zahteva naknadni kredit v višini 800.000 Din za stroške kazenskih zavodov, a poleg tega še **600.000 Din za jetnišnice v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani.**

Obnova lesne industrije v Bosni

Banjaluka, 12. decembra n. Parna žaga Jugoslovensko d. d. v Bosanski Krupi, ki leto dni ni obratovalo, bo v kratkem zopet pričela delati. Najela bo vseh tisoč delavcev, ki so bili lani odpuščeni.

Upor proti Hitlerju

Nemški narodni socializem je v predzadnjih državnozborskih volitvah, ko je zanj glasovalo štirinajst milijonov volilcev in ko je iz volitev izšlo 230 izvoljenih hitlerjevskih poslancev, dosegel najvišjo točko svojega razmaha. Volitve v sedanjo zbornico, ko je število poslancev padlo pod dvesto, so pokazale, da je pokret zaustavljen v svoji elementarni rasti in da je zanj nastopila faza, ko naj se pokaže notranjo moč idejna skupnost in enotna volja organiziranih milijonov.

Stranke, ki rastejo organično prebole v svojem razvoju razna notranja nesoglasja, prežive in prestanejo odpad manjših skupin ter so za daljši čas vsaj varne pred razkolom in cepljenjem. Hitlerjevska stranka pa je tipična tvorba konjunkture, zato ima tudi vse slabosti takih pojavov. Dokler je pokret rastel z omenjeno elementarno silo, je bila vsaka kritika in nejevolja mislečih pristašev in voditeljev stranke onemogočena že s samim dejstvom neprestanega priraščanja pristašev. Ta okoliščina je sama ob sebi likvidirala vsak upor, saj je silni vpliv množic zgovorno demantiral vso bojazen onih, ki so se zavedali notranje slabosti pokreta in hoteli utrditi idejne temelje stranke, pa tudi njeni taktiki dati vidnejšo in krepkejšo linijo. Vso kritiko so morali v tem času ohraniti za sebe. Tem lažje delo pa imajo sedaj, ko je stranka prekoračila svoj višek in krenila na pot, ki vodi navzdol.

Očitkov proti Hitlerju je nebroj. Pred vsem se nezadovoljneži lahko opirajo na splošno mnenje kritične nemške inteligence, ki vidi in priznava v Hitlerju prvovrstnega agitatorja, odreka mu pa sposobnosti, da bi mogel uspešno voditi tako veliko in po vsej oblasti v državi posegajočo stranko. Ravno sedaj, ko je nastopil v razvoju stranke zastoj in so se namesto zmag začeli vrstiti porazi, pa bi se moralo vodstvo stranke obrniti od dosedanjega ekstenzivnega dela zbiranja pristašev k intenzivnemu delu notranje okrepitve. Da tej nalogi Adolf Hitler ni kos, ne sodijo samo njegovi politični nasprotniki, marveč so na tihem enakega mnenja tudi mnogi njegovi najožji sodelavci, ki so skušali zato po svoje vplivati nanj. Ker ti vplivi najbližje okolice niso enotni in ne gredo v isti smeri, Hitler pa nima dovolj notranje moči, da bi resnično vodil, so postali konflikti neizogibni. Dokler je bival Hitler v Monakovem, sta vplivala nanj odločilno Gregor Strasser in Gottfried Feder, ko pa so ga politični posli vse češče in češče vodili na pruski sever, je prihajal v območje dveh drugih osebnosti, Göringa in Göbbelsa. Usodno nihanje Hitlerjevih odločitev med severom in jugom nosi razločen pečat vpliva teh dveh dvojic. V bistvu gre pri tem nasprotstvu med berlinskimi in južnimi veljaki za različno stališče glede strankine taktike, ki je pri prvem zastoju zmagovalne strankine poti prišlo do izbruha in se končalo s porazom obeh monakovskih prvakov.

Gregor Strasser, državni vodja strankine organizacije, in Feder, vodja gospodarskega odseka stranke, sta imela pred vsemi drugimi gotovo najboljši vpogled v potrebe organizacije in želje pristašev, zato sta stalno priporočala, naj se stranka posveti pozitivnemu delu v vladi in naj opusti svoje neuklonjivo stališče, da hoče zase vso nedeljeno vladno oblast. Strasser in Feder sta praktična moža, ki vidita, da so usahnili vsi finančni viri, odkar stavita veleindustrija in veleposestvo vse svoje nade na Hindenburga in njegov krog. Zato sta zagovarjala sodelovanje v vladi, da bi stranka na ta način prišla ne samo do politične moči, ampak tudi do denarne podpore iz vladnih sredstev. Berlinski krog hitlerjevcev, ki je zaradi ogromnega porasta stranke na Pruskem dobil tudi pretežni vpliv v nji je propovedoval brezobziren boj neparlamentarni vladi. Temu vplivu se je zahvaliti, da Hitlerja tudi 13. avgust ni izmodril, marveč je tudi kasneje prav nerazumljivo šel mimo vseh šans, ki so se mu nudile. Strasser, ki se mu je Hitler odtujil zlasti zadnje leto, ko je Strasser v strankinem svetu prodrl z marsikakim svojim predlogom glede organizacije in taktike stranke, je uvidel nepopravljivo pogreško ter iznesel tozadevne očitke pred vodstvo stranke. Izzval je burjo nejevolje in njegov upor proti vodji se je končal s »tritedenskim dopustom«.

S Strasserjem se je solidariziral njegov intimni sodelavec Gottfried Feder, ki je bil nekak gospodarski minister stranke. O njegovi delavnosti govori dejstvo, ki ga navajajo nemški listi, da je namreč v zadnjih desetih letih v interesu strankine propagande prepotoval 360.000 km po vsej Nemčiji. Tudi on je v posebnem pismu prosil za dopust; to formo predpisujejo statuti stranke, ki je organizirana strogo vojaško. Svoj korak je utemeljil s tem, da je strankino vodstvo z ukinitvijo svojega gospodarskotehničnega oddelka pokazalo nerazumevanje za potrebe pristašev, ki se dado označiti z besedami: delo in kruh; zato se boji, da se bodo množice pristašev začele obračati v druge tabore.

Sličnih uporov in odporov, kakor sta sedaj Strasserjev in Federjev, je bilo v hitlerjevski stranki že več in tudi sedaj ta dva politična generala nista osamljena. Ni nujno potrebno, da bi to pomenilo razkol stranke, saj brez notranjih bojev ne gre v nobenem političnem pokretu. Na drugi strani pa bi bilo tudi prerano soditi, da sta oba monakovska fronderja definitivno odpravljena že s tem, da ju je Hitler izločil in da so vsi drugi strankini voditelji ob tej priliki znova slovesno izpovedali, »da stoje zvesto in neomajno za vrhovnim voditeljem Adolfom Hitlerjem.« Saj ob stran potisnjena Monakovčana ne predstavljata v stranki le svojih oseb, marveč sta v bistvu reprezentanta vsega južnonemškega hitlerjevstva v borbi s pruskim krilom stranke.

V borbi so za enkrat zmagali Prusi. Borba pa bo šla dalje in bo prav kmalu zopet javno izbruhnila. Ali bo že v doglednem času privedla do formalnega razkola stranke, je težko prerokovati, gotovo pa je, da že sedaj porazno vpliva na množice pristašev in da bo povzročila še večje in hitrejše propadanje nacionalno-socialistične stranke.

Turatijev konec

Stara resnica je, da revolucije požirajo ljudi. Mnogo velikih revolucionarjev je že izginilo v valovih, ki so jih sami razburkali. Toda konec nekdanjega generalnega tajnika fašistične stranke Turatija, enega najožjih Mussolinijevih sodelavcev izza burne dobe, ki je sledila Matteotijevemu umoru, in tedaj za Mussolinijem najmočnejšega moža Italije, je tako značilen za razmere v fašizmu, da je vreden splošne pozornosti.

Turati je imel svoje zaklete sovražnike že od prvega dne, ko je zasijala njegova zvezda. Glavni med njimi je bil Farinacci, Turatijev prednik na položaju mogočnega generalnega tajnika fašistične stranke; oni Farinacci, ki je znan po svoji brezobzirnosti in nasilnosti in ki si ni zastonj domišljal, da je eden glavnih tvorcev fašistične države. Bil je s svojimi skvadristi in kazenskimi ekspedicijami neobhodno potrebno orodje fašistične revolucije in mnogi mu celo pripisujejo zaslugo, da je v kritičnem času fašizem rešil gotovega poloma.

Bilo je to pred leti, ko je Matteotijeva afera nevarno izpodkopala fašistično strahovlado in so mnogi vplivni voditelji že sami začeli govoriti o potrebi nove, bolj pomirljive politike. Farinacci pa je bil odločno proti vsakemu popuščanju in sporazumevanju. Prepričal je Mussolinija, da so fašistični udarniki še vedno absolutno zanesljivi, in Mussolini je zato res udaril po opoziciji in aventinskih secesionistih ter razgnal in pozaprl svoje nasprotnike.

Farinacci je tedaj postal junak fašizma, a ravno to je bilo za njega usodno. Nakopal si je med drugimi fašističnimi voditelji nasprotnikov in tudi Mussoliniju njegova popularnost ni bila ravno všeč. Čim si je utrdil svoj diktatorski režim, dodobra upognil opozicijo in okrepil fašistično državno oblast do one mere, da mu ni bilo več treba pomoči Farinaccijevih skvaristov, je Mussolini pustil Farinaccija pasti in je na njegovo mesto poklical Turatija.

Seveda pa Farinacci odslej ni držal rok križem. Po svojem temperamentu ni dajal nikake cene inteligenci, marveč veroval samo v surovo silo. Že zato je moral mrziti elegantnega Turatija, »moža parketa«, ne glede na to, da ga je ta izrinil s položaja Mussolinijevega namestnika na položaj urednika malega podeželskega lističa »Regime Fascista«, ki izhaja v Cremoni. Med Turatijem in Farinaccijem se je kmalu začel odkrit boj, ki je zavzemal vedno ostrejše oblike in začel deliti fašistične politike v dva tabora. Ponovno je moral kot vrhovni sodnik nastopiti Mussolini, ki se je vedno odločil za Turatija.

Takrat je šlo Mussoliniju še za to, da se omeji moč fašistične stranke, ki si je pod brezobzirnim Farinaccijem prilastila velik del državne oblasti, ter da se s pritegnitvijo inteligence izgradi sindikalni in korporativni režim. Zato je rabil in držal Turatija, pa naj so bili napadi iz Farinaccijevega tabora še tako srditi. Celo v dobi, ko se je Farinacci uspešno boril proti milanskemu županu, znanemu Belloniju, in ga zaradi korupcije spravil pred sodišče in nato v pregnanstvo na Liparske otoke, ni mogel proti Turatiju doseči ničesar. Borba je zašla docela na osebno in zasebno polje.

Slednjič se je Mussolini udal in odstavil Turatija, ki ga itak ni več potreboval. Imenoval ga je za direktorja »Stampe«, enega največjih fašističnih listov, na Turatijevo mesto pa je prišel Giurati. Toda Farinacci svoje žrtve tudi sedaj še ni izpustil. Njegova pozicija je bila sedaj celo mnogo boljša, saj so bili napadi na direktorja »Stampe« mnogo lažji, kakor poprej napadi na mogočnega tajnika državne stranke in najožjega delavca Mussolinijevega. Kmalu so začele krožiti med ljudstvo družbo fotografije raznih pisem in slik, ki so Turatija zelo kompromitirale. Skandal je vedno bolj naraščal in Turati je bil poleti odstavljen od direkcije »Stampe« in pozvan, naj poda ostavko na članstvo vrhovnega fašističnega sveta. Ker se je temu upiral, so ga kratkomalo konfinirali v nekem sanatoriju ob Gardskem jezeru.

Turati pa še ni miroval. Iz sanatorija je pisaril na vse strani in napadal Farinaccija in druge voditelje fašizma, češ da imajo sami vsaj toliko masla na glavi kakor on. Pisma so bila seveda cenzurirana in bivši generalni tajnik je bil večkrat posvarjen, naj se v svoji nesreči obnaša kot »velik premaganec«. Turati pa ni hotel pristati na te teorije in njegovi napadi na fašizem so postajali vse hujši in srditejši. Sodu pa so izbile dno demonstracije proti Mussoliniju, ki so se zgodile v Turatijevem rojstnem mestu Bresci. Ko je bil Turati še mogočen gospod, je svoje rojstno mesto zelo favoriziral in dal tam na državne stroške izvajati celo vrsto javnih del. S Turatijevim padcem je bilo konec tudi teh del, kar je umevno vzbudilo med prebivalstvom veliko ogorčenje. In ko je Mussolini ob desetletnici fašizma posetil tudi Brescio, so ga Turatijevi pristaši sprejeli s klici: »Žvel Turati! Živel preganjana žrtev!«

Par dni po teh dogodkih je fašistična stranka službeno ugotovila, da ponašanje nienega nekdanjega voditelja ni v skladu niti z dostojanstvom bivšega generalnega tajnika, niti z disciplino člana fašistične stranke. Zato je bil Turati za nedoločen čas izključen iz stranke in z njim tudi 16 njegovih pristašev iz Brescie.

Zborovanje dolenjskih županov

Novo mesto, 12. decembra.

Županska zveza v Ljubljani je za danes sklicala sestanek županov vseh občin v novomeškem srezu. Sestanka so se udeležili zastopniki 23 dolenjskih občin. Posvetovali so se o novih občinskih proračunih za leto 1933. ter obenem ustanovili pododbor Županske zveze za novomeški srez.

Zborovanje, ki se je vršilo v občinski posvetovalnici, je otvoril novomeški župan dr. Josip *Režek* v navzočnosti vladnega zastopnika g. sreskega podnačelnika g. *Krajška*. Glavni poročevalec, banovinski tajnik g. Gorkič je županom in občinskim zastopnikom podrobno poročal o občinskih proračunih za prihodnje poslovno leto. Njegovemu poročilu je sledila dolga debata, ki so se je udeležili razni zastopniki. Razpravljali so največ o novem trošarinskem zakonu, ki je za današnje čase in zlasti za dolenjske razmere neprikladen, ker so z njegovo izpremembo izgubile občine glavno kritje svojih izdatkov.

Večja debata se je razvila tudi o stanarini in dajatvi drv učiteljstvu ter o verouučiteljskih nagradah; te postavke namreč zelo obremenjujejo občinske proračune. Vsi so izrazili željo, da bi se ta bremena prenesla z občinskih na banovinski proračun. Župani posameznih občin so končno kritizirali tudi nove tiskovine za sestavo letnih proračunov in obračunov, češ, da so zelo komplicirane ter so izrazili zahtevo, da se poenostavijo in končno ustalijo.

Po debati sta bili sprejeti dve resoluciji. Prva, ki jo je predložil mirnski župan gospod Cerar, predlaga, da naj znaša trošarina na vino največ 1.50 Din za liter in se uvede enotne maksimirane postavke za vse dolenjske občine; poenostavijo naj se tiskovine občinskih proračunov.

Druga resolucija, ki jo je predložil župan občine Stopiče g. Franc Brulc, pa izraža željo, da naj bi banska uprava čimprej izdala pravilnik k novemu šolskemu zakonu.

Župan dr. Režek je nato prečital pravila in okrožnico Županske zveze, nakar so se vršile volitve sreskega pododbora s sedežem v Novem mestu.

Za načelnika pododbora je bil z absolutno večino glasov izvoljen novomeški župan dr. Josip Režek, za podnačelnika župan občine Šmihel-Stopiče, g. France Bulc, za odbornike pa gg: dr. Konvalinka iz Toplic, Ivan Pečaver iz Črmošnjic, Ivan Šegula iz Št. Petra, Lojze Šali iz Prečne, Jože Župančič iz Trebnjega, Andrej Cerar iz Mirne, Slavko Vehovec in Ivan Hrovat iz Žužemberka, za občinska preglednika pa Ivan Kulovec iz Vavte vasi in Anton Avsec iz Gotne vasi pri Novem mestu.

Dva shoda JRDK v šmarskem srezu

Kozje, 11. decembra.

V četrtek se je mudil v našem okraju nar. poslanec g. Vekoslav *Spindler* ter je imel dva shoda: zjutraj po maši v *Pilštanju*, popoldne po večernicah v *Zagorju*. V Pilštanju je predsedoval ugledni posestnik g. Jos. Maček. Po poročilu g. narodnega poslanca in po nekaterih njegovih pojasnilih v cestnih in prehranjevalnih zadevah se je izvršila ustanovitev krajevnega odbora JRKD za občini Pilštanj in Drensko rebro. Predsednik je g. Maček, podpredsednik g. Jože Gubenšek, tajnik g. Jos. Prislan. S tem je mreža organizacije JRKD v šmarskem srezu dovršena. Obstoja za 62 občin 32 krajevnih organizacij, katerih naloga je izpopolnitev in uvedba intenzivnega dela.

V Zagorju je vodil zborovanje predsednik tamošnje organizacije JRKD.

Na obeh zborovanjih so ljudje prišli z mnogimi pritožbami glede previsoke davčne obremenitve zlasti malih obrtnikov s pridobnino in zgradarino.

20 let „Preporoda“
16. XII. v Unionu

Pojasnilo glede upokojencev in dijakov v inozemstvu

Beograd, 12. decembra v. Zaradi pogrešnega tolmačenja odloka finančnega ministrstva glede državnih upokojencev, ki žive v inozemstvu in med katerimi se je razširila vest, da se morajo do 15. decembra vrniti v Jugoslavijo, ako hočejo še nadalje uživati pokojnino, se je obrnil minister g. dr. Albert Kramer kot zastopnik zunanjega ministra na finančnega ministra g. dr. Djordjevića ter v sporazumu z njim brzojavno obvestil naše poslaništvo na Dunaju, na čigar področju so se te vesti zlasti širile, **da odredba finančnega ministrstva samo določa, da se pokojnine upokojencem, ki žive v inozemstvu, v bodoče ne bodo več pošiljale v inozemstvo v valuti dotične države, marveč da se bodo izplačevale v državi, in sicer v dinarjih. Nihče izmed upokojencev, ki žive v inozemstvu, torej ni prisiljen, vrniti se v Jugoslavijo in ne izgubi pokojnine, če se ne vrne, marveč ima pravico, da pokojnino dvigne ali sam ali pa po svojem pooblaščencu pri pristojni državni blagajni.**

Podobne vesti so se razširile tudi glede dijakov, ki studirajo v inozemstvu, češ, da se bo vsem, ki niso v zadnjih dveh semestrih svojega studija, ukinilo nakazovanje in odvzelo potne liste. **Finančno ministrstvo je odredilo, da se takim dijakom v bodoče ne bodo več nakazovale vsote, potrebne za njihovo vzdrževanje v inozemstvu, v tujih devizah. V ostalem pa se išče način, da bi se tem dijakom s posebnim aranžmanom olajšal položaj,** ki je nastal zaradi potrebe, da tudi naša državi z vsemi sredstvi čuva svoje zaloge deviz.

Kredit za duševne bolnice v Sloveniji

Beograd, 12. dec. v. *Na predlog ministra socialne politike g. Ivana Puclja je bil na današnji seji ministrskega sveta odobren predlog, da se zahteva od Narodne skupščine naknadni kredit v višini 1.2 milijona dinarjev za duševne bolnice v dravski banovini.*

Sporazum o enakopravnosti

Povratek Nemčije k razorožitvenim pogajanjem — Možnost odgoditve razorožitvene konference do leta 1936

Ženeva, 12. decembra, d Včeraj je bilo v Ženevi (kakor je že poročalo ponedeljsko »Jutro«), v pogajanjih zastopnikov petih velesil sklenjeno načelno priznanje enakopravnosti Nemčije na razorožitvenih pogajanjih. Način, o katerem so se preteklo soboto sporazumeli v večernih pogajanjih, je bil ponoči sporočen vladam v Parizu, Berlinu in Rimu, ki so že včeraj dopoldne sporočile svoj pristanek. Zastopniki petih velesil so se nato včeraj ob 11. dopoldne še enkrat sestali in ob tej priliki podpisali sklenjeni dogovor.

Sejam predsedništva in splošnega odbora, na katerih se bo jutri in v sredo sklepalo o obnovi razorožitvenih pogajanj ob koncu januarja ali v pričetku februarja, bodo prisostvovali tudi že zastopniki Nemčije.

Domnevajo, da se bodo na pogajanjih v splošnem odboru, ki se bodo pričela v februarju, zopet pojavili predlogi ameriškega delegata Normana Davisa za odgoditev splošne razorožitvene konference in za zaključitev dogovora, po katerem naj bi se konferenca, če pride do predpogodbe, odgodila približno do l. 1936, da bi se sestala šele po poteku washingtonskega in londonskega pomorskega dogovora.

Včeraj podpisana izjava o uspehu razgovorov zastopnikov petih velesil, ki so trajala od 5. decembra dalje, ima naslednjo vsebino:

1. **Vlade Velike Britanije, Francije in Italije so izjavile, da morajo obstojati načela, ki naj vodijo konferenco, v tem, da se Nemčiji in z mirovnimi pogodbami razoroženim državam prizna enakopravnost v sistemu, ki bi nudil varnost vsem narodom, in da naj se to načelo izrazi v dogovoru, ki naj bi vseboval sklepe razorožitvene konference. Iz te izjave izhaja, da mora nameravani razorožitveni dogovor vsebovati omejitve oborožitev za vse države. Soglasno je mnenje, da se naj o načinu uporabe te enakopravnosti razpravlja na konferenci.**

2. **Na podlagi te izjave je izrazila Nemčija svojo pripravljenost, da zopet sodeluje na razorožitveni konferenci.**

3. **Vlade Velike Britanije, Francije, Nemčije in Italije so pripravljene skupno z vsemi ostalimi evropskimi državami še enkrat svečano potrditi, da ne bodo v nobenih okoliščinah poizkušale reševati s silo sedanjih ali bodočih sporih med podpisniki. To naj ne prejudicira podrobnejši razpravi o vprašanju varnosti.**

4. **Vlade Zedinjenih držav, Velike Britanije, Francije, Nemčije in Italije izjavljajo, da so odločene vplivati na konferenci skupno z drugimi na njej zastopanimi državami, da se naj nemudoma izdela dogovor, ki naj bi omogočil bistveno znižanje in omejitev oborožitev ter istočasno določil bodočo revizijo v svrho nadaljnjih znižanj.**

Pariz, 12. decembra. AA. Predsednik francoske vlade Herriot je v imenu francoske vlade čestital vojnemu ministru Paulu Boncourju k uspehu, ki ga je dosegel v Ženevi na pogajanjih petih držav o nemški vojaški enakopravnosti in francoski varnostni zahtevi.

London, 12. decembra. AA. Angleško časopisje pozdravlja sporazum, ki je bil dosežen v Ženevi med zastopniki petih držav in s katerim je bila Nemčiji priznana enakopravnost v okvirju splošne varnosti za vse narode.

Izjava petih držav o tem sporazumu bo sedaj izročena uradu razorožitvene konference, ki bo o njej razpravljal najbrže že na svoji jutrišnji seji, nato pa bo predložena v sredo glavnemu odboru. Verjetno je tudi, da se bodo o izjavi vršila še nadaljnja pogajanja med zastopniki petih držav, ki se jih bo udeležil tudi predsednik razorožitvene konference Henderson. Vršila se bodo po vsej priliki januarja v Londonu.

»Times« smatra, da je Nemčija dosegla svoj namen, Francija pa ima zadoščenje, ker je bila nemška enakopravnost povezana z njeno zahtevo po splošni varnosti. V izjavi je še svečana zaobljuba, da države ne bodo segle po oboroženi sili za reševanje sedanjih in bodočih sporov, kar je treba pripisati predlogom angleškega zunanjega ministra Simona. List pohvalno omenja tudi predsednika francoske vlade Herriota in prizadevanje predsednika angleške vlade Macdonalda, priznava pa tudi dobro voljo nove nemške vlade, ki je ob svojem imenovanju zbudila splošno vznemirjenje.

Berlin, 12. decembra. AA. Uspela pogajanja v Ženevi so ugodno vplivala na potek današnje borze. Posamezni papirji so poskočili v vrednosti za dve točki.

Bukarešta, 12. decembra. g. Rumunski listi vidijo v izidu ženevskih posvetovanj o enakopravnosti Nemčije nov napredek varnosti miru, predvsem za male države. Opozarjajo, da je bilo ugodeno nemški zahtevi in da triumfira tudi francoska teza o varnosti. Upati je, da bo imel ženevski dogovor ugodne posledice tudi na gospodarskem in finančnem polju.

Roparski napad na Mirju

Ljubljana, 12. decembra.

Na Mirju je bil snoči izvršen skrajno drzen napad na trgovko gospo Franjo Stritihovo. Gospa stanuje v Kolizejski ulici 4 in se je vračala v mraku okrog 17.15 iz mesta po Gorjupovi ulici domov. Pred hišo št. 20 je nenadoma skočil pred njo neznan mlajši moški. Ne da bi spregovoril besedico, je zagrabil za njeno ročno torbico, ki jo je držala v roki, z drugo roko pa jo je s komolcem sunil tako močno v levi bok, da jo je mahoma podrl po tleh. Pri tem se je na torbici pretrgal jermen. Napadalec je na vsak način poskušal iztrgati Stritihovi torbico popolnoma iz rok. Stritihova, ki je ležala na tleh, pa se je takoj zavedla položaja in zakričala: »Pusti me, saj te poznam!«

Te besede in pa nadaljnji vzkliki so napadalca zmedli. Prestrašil se je in je po kratki borbi, pustivši torbico Stritihovi, zbežal v smeri proti Dobrilovi cesti in dalje proti Emonski cesti, kjer se je izgubil. Ne malo preplašena gospa se je komaj dvignila iz blata, ki ga je tamkaj v preobilici, in odšla na policijo. Mimogrede je opazila tudi, da je neznani napadalec izgubil na kraju napada galošo z leve noge, ki jo je pozneje policija zaplenila. Obenem je policija odredila takojšnjo racijo po gostilnah na Tržaški cesti, Rimski cesti, Koleziji in v šentjakobskem okraju, ki pa je ostala brezuspešna.

Kakor je navedla napadenka, je bil napadalec star najbrže šele okrog 18 let, srednje postave, oblečen menda v sportno obleko, in s klobukom na glavi. Čakal je skoro gotovo v zasedi že dalje časa. Stritihova je imela s seboj okrog 400 Din gotovine, ki ji je sicer ostala, navzlic temu pa trpi na obleki, ki si jo je pokvarila v blatu, okrog 500 Din škode.

Novi grobovi

V Kamniku je umrla gospa Terezija *Fajdiga*, ugledna gostilničarka in vzorna družinska mati. K večnemu počitku so jo položili včeraj popoldne na Žalah. — V Divači je včeraj zjutraj umrla gospa Jožefa Zurlini, soproga upokojenega žel. strojevodje. — V Nunski ulici 21 v Ljubljani je umrl g. Josip *Podbregar*. Pogreb bo danes ob 14. — Kap je zadela do smrti gospoda Franca Guldo, trgovca v Mariboru, stanujočega v Trdinovi ulici. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, v nižjih krajih megleno, v višjih krajih in v Primorju vedro, zmerno hladno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Anticiklon se širi proti jugovzhodu Evrope preko centralnega dela kontinenta. Nižji pritisk prevladuje nad severovzhodnimi morji. V naši državi je pritisk na jugu nekoliko padel, sicer pa je narasel za 0.1 do 5.5 mm, najbolj na vzhodu.

Dunajska vremenska napoved za torek: Vreme se bo vedno bolj poslabšalo.

†

Mestna občina v Škofji Loki naznanja, da je preminul dne 11. decembra 1932 njen zaslužni član občinskega odbora, gospod

ANTON KAŠMAN

veletrgovec in posestnik

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 14. decembra 1932 ob 14. uri popoldne. 15070

Mestna občina v Škofji Loki

†

Sokolsko društvo Škofja Loka sporoča pretužno vest, da je danes ob 17.45 za vedno zatisnil svoje blage oči njegov ustanovni član in član upravnega odbora

brat Kašman Anton

veletrgovec in posestnik

Zaslužnega brata, ki je posvetil vse svoje sile sokolski organizaciji in misli, ohranimo v trajno častnem in hvaležnem spominu.

Na poslednji poti ga spremimo v sredo ob 14. uri popoldne.

V Škofji Loki, dne 11. decembra 1932. 15071

Društvena uprava

Naši kraji in ljudje

Veletrgovec Anton Kašman †

Škofja Loka, 12. decembra.

Smrt je zopet posegla v vrsto najboljših škofjeloških mož. V nedeljo ob 17.45 je v svoji hiši na Mestnem trgu zatisnil oči veletrgovec z železnino in posestnik g. Anton Kašman. Ugledni pokojnik je klonil v naročje večnosti baš zdaj ko bi lahko za družinico in svoj rodni kraj storil še mnogo dobrega in koristnega. Črne zastave plapolajo po mestu, vsa javnost živi pod utisom težke izgube...

Anton Kšman se je rodil 12. januarja 1881 v Škofji Loki. Njegov oče Francelj je imel takrat v sedanji Savnikovi hiši specerijsko trgovino in je mnogo trgoval s kisom. Tone je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, nakar se je posvetil trgovini. Imel je dalje časa lastno trgovino z mešanim blagom pri Sv. Križu pri Litiji, po očetovi smrti pa se je vrnil v rodno mesto. S pridnostjo in podjetnostjo je njegova trgovina zaslovela daleč naokrog. Z železarskimi potrebščinami je zalagal ves škofjeloški okraj in je bilo v Kašmanovi veletrgovini vedno polne roke dela.

Velikih sposobnosti pa blagi pokojnik ni zaklepal med stene svojega lepo procvitajočega podjetja, marveč se je vselej rad odzval pozivu, ki ga je klical na delo za javni napredek Škofje Loke in njegovega gospodarskega blagostanja. Okrajni hranilnici in posojilnici je bil podpredsednik. Enako častno mesto je zavzemal pri Vodovodnem društvu. Stanovski tovariši so ga šteli za preudarnega člana v pododboru gremija trgovcev. Škofjeloški občinski zastop izgublja dolgoletnega odbornika, škofjeloška godba na pihala tuguje za svojim predsednikom, olepševalno društvo je izgubilo vseletnega dobrotnika in bivšega predsed., kmetijska podružnica svojega blagajnika in gasilci velikega dobrotnika. Zlasti huda vrzel pa je nastala v sokolskih vrstah. Brat Anton je bil med onimi redkimi, da, najredkejšimi, ki so takoj ob ustanovitvi Sokola stopili v njegove vrste in pomagali orati, takrat tako zelo ludo ledino. S pravo sokolsko ljubeznijo je sodeloval pri gospodarskem odseku društva in v upravnim odboru ter je z znatnim prispevkom pristopil k dobrotvorom, ki so izgradili ponosni, vsem viharjem kljubujoči Sokolski dom sredi Škofje Loke.

Plemeniti pokojnik je bil od mladih nog vedno naprednega mišljenja in človek izredno blage duše. Njegova hiša je bila vedno odprta pomoči potrebnim. Kadar se je zbiralo za narodne, kulturne ali dobrodelne namene, je bilo gotovo tudi Kašmanovo ime na poli. — Strto počiva njegovo telo na mrtvaškem odru, toda njegova dela bodo živela neminljivo med rojaki. Veletrgovcu Antonu Kašmanu bodi lahka domača zemljica, ki jo je tako zelo ljubil. Med nami mu bo ohranjem nepozaben spomin.

Trboveljski rudarji med upom in strahom

Trbovlje, 12. decembra.

Rudarji žive že več tednov v velikem strahu zaradi napovedanih in po nekod tudi že izvršenih redukcij »iz gospodarskih razlogov«. Redukcije naj bi zadele starejše, za skromno pokojnino pa še neupravičene rudarje, da bi na njihovo mesto prišle v rudnik mlajše in cenejše moči. Po nekaterih revirjih je bilo, kakor smo že poročali, reduciranih večje število delavcev, ki so delali po 20 in še več let, ter so z redukcijo izgubili vse, kar so v teh dolgih letih prispevali za svojo pokojnino. Z redukcijami te vrste pa se je potem prenehalo in obupanim rudarjem dajejo sedaj nekaj upanja obljube, da bo prihodnja redukcija zadela le one rudarje, ki imajo že neoporečno pravico do pokojnine. Kako bo s temi obljubami, pričakujejo rudarji v nadi in strahu.

Pred tedni je prišel v revir uradnik nekega rudnika iz južnih krajev in se je na njegov poziv podalo tja 12 delavcev. Dva od teh sta se že vrnila in pripovedujeta prav čudne stvari. Ko so prišli rudarji tja, niso hoteli tam ničesar vedeti o njih. Za delo tudi ni bilo potrebnega orodja, še manj pa je bilo govora o kakem stanovanju in pri podjetju so bile sploh tako obupne razmer da si naši ljudje niso mogli niti misliti, da bi bila ponudba dela kaj resna. Izkazalo se je tudi, da prihajajo po delavce ljudje, ki sploh niso v nobenem pravem dogovoru s tem ali onim podjetjem. Rudarja, ki sta se vrnila, sta imela slučajno dovolj sredstev za dolgo pot, ostali pa se vračajo peš v domače kraje. Drugič, kadar bodo spet prišle ponudbe od kakega rudnika, bo res treba poslati tja najprej kakega zaupnika, da si vse ogleda in potem poroča o razmerah, da se ne bodo cele trume revežev podajale na dolgo in brezuspešno pot.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne **»Franz Josefove« grenčice**, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velika organizacija nižjih poštnih uslužbencev

Beograd, 12. decembra.

V prostorih Poštnega doma je bil včeraj prvi občni zbor društva zvaničnikov in služiteljev poštno - telegrafske in telefonske stroke, kateremu je prisostvovalo mnogo delegatov iz vse države. Ti delegati so zastopali okrog 1500 poštnih uslužbencev. Zborovanju so prisostvovali tudi zastopniki oblastev in raznih drugih organizacij poštnih uradnikov. Zborovanje je otvoril g. Stanko Vujasinović iz Beograda, ki je pozdravil vse delegate, posebej pa še g. Djordjevića, višjega svetnika in zastopnika prometnega ministrstva. G. Djordjević je v svojem govoru naglasil, da ga veseli veliko zanimanje poštnih uslužbencev za organizacijsko delo in da je prepričan, da bodo s svojo zavednostjo dosegli tudi popolne uspehe. V teku razprav v ustanovitvi je bila izrečena pohvala ljubljanski organizaciji, ki je pričala z delom za enotno organizacijo vseh nižjih poštnih uslužbencev. Pravila organizacije so bila sprejeta s sklepom, da se takoj predložijo v potrditev. Določena je bila tudi deputacija, ki se je danes predstavila prometnemu ministru ter mu poročala o ustanovitvi organizacije.

Za vodstvo je bil izvoljen devetčlanski odbor, v katerem zastopa Ljubljano g. Josip Penko, Maribor pa g. Matko Božičev. Sprejeta pravila je izdelala ljubljanska sekcija in po sklepu zborovanja bo sedež centrale začasno v Ljubljani, kjer se bo po potrditvi novih pravil vršil tudi kongres nižjih poštnih uradnikov iz vse države.

Stanovske zadeve naših profesorjev

Ljubljana, 12. decembra.

V risalnici učiteljske šole se je v nedeljo dopoldne in popoldne vršilo zborovanje Profesorskega društva, ki se ga je udeležilo nad 60 članov, bili pa so med njimi tudi zastopniki s poverilnicami članov raznih pododborov, tako da je bilo zastopanih 133 članov. Dopoldansko zborovanje je bilo sicer izredno živahno, vendar se je gibalo v mejah akademske resnosti in dostojnosti, dočim je popoldansko zborovanje od 15. do 17. poteklo popolnoma mirno.

Zbor je otvoril poslevodeči podpredsednik, direktor prve državne realne gimnazije v Ljubljani g. Kuno Hočevar, ki je pozdravil vse zborovalce, posebno pa direktorja II. beograjske gimnazije g. Boškovića, ki je zastopal glavno upravo profesorskega društva v prestolnici. S toplo besedo se je nato govornik spomnil med letom umrlih članov profesorjev dr. Omerze, Jemca, Lenarčiča, Resmana in Funtka. Na zborovanju se je nato opravičila odsotnost prosvetnega šefa, ki je bil zadržan zaradi bolezni.

Direktor g. Bošković je pozdravil nato zborovalce v imenu glavne uprave, ugotovil je složno delo v profesorskem društvu, ki deluje že 12 let brez vsakih senc nesporazuma. Priznal je tudi, da je bila ljubljanska sekcija vedno zelo delavna in da ni prihajalo v njej do nikakih lokalnih in zlasti ne do političnih gest. Poročal je dalje o odločni intervenciji glavne uprave od zadnjega kongresa v zadevi redukcij šol in profesorjev. Intervencija je v zadevi šol uspela v pogledu posameznih profesorjev pa iz finančnih razlogov še ni bilo mogoče doseči vsega. Pri novem ministru prosvete pa je dobila uprava zagotovilo, da se bo vse uredilo z novimi odloki in rešenji. Glede zaostalih honorarjev, je bilo doseženo skoro vse in so ti že izplačani ali pa bodo v kratkem. Glavna uprava bo delala z isto voljo kakor doslej in budno skrbela za naše šolske in pa koristi članov.

Predsednik je nato podal izčrpno poročilo obsežnega dela, ki ga je izvršil odbor v preteklem letu. Sekcija se je postavila na stališče, da se v dravski banovini ne sme reducirati nobena srednja šola in ne vpokojiti ali reducirati noben nastavnik, ki sam tega ne želi. V drugem se je zavzela sekcija tudi za nedeljski pouk na šolah in za neokrnjen obstoj vseh fakultet na ljubljanski univerzi. Iz podpornega fonda za reducirance, ki je pri glavni upravi in so prispevali vanj člani, je bilo oddanih od 90.000 dinarjev, kolikor znaša ta fond, 80.000 Din podpore.

Tajniško poročilo je podal nato g. prof. Lapajne, blagajniško pa prof. Vrhovnik. Društvo poseduje čez 80.000 Din premoženja. Prof. Kobal je nato predlagal odboru absolutorij, ki je bil sprejet s pohvalo blagajniku in odbornikom. Debate o perečih stanovskih zadevah so se udeležili številni člani. Za tem je sledila volitev predsednika ter je dobil direktor g. Hočevar 53, profesor Franjo Grafenauer pa 59 glasov, s čimer je bil slednji izvoljen za predsednika.

Popoldne se je občni zbor nadaljeval ter so bili izvoljeni naslednji novi odborniki profesorji: L. Vazzaz, Ivan Sivec, M. Bajuk, M. Premrujeva, za namestnike profesorji Rupnik, Jurković, dr. Čermelj in dr. Bohinec, v nadzorstvo: Kobal, Lovše in dr. Saunik, za namestnika pa: Kranjec in dr. Piskernik.

Jubilant Batog

Alojzij Peterlin Batog se je rodil 13. decembra 1872 v Kamniku. Mati revnega kmečkega rodu s hrabov, oče pa premožen kamniški meščan ter po vsem Gorenjskem in Spodnjem Štajerskem znani in v cerkvenih krogih priljubljeni zlatar, srebrar in papar. Ni skoraj cerkve na Gorenjskem in v Savinjski dolini brez kakega njegovega dela. Lojze je bil prvenec. Ljudsko šolo je obiskoval v Kamniku, potem ga je pa oče

poslal v Ljubljano na gimnazijo. Maturiral je 1894. — že v vojaški suknji. Drugo leto je materi na ljubo stopil v goriško semenišče ter 1898 bral novo mašo — pol leta po materini smrti. Skoraj dvajset let je pastiroval po raznih krajih Istre, razpad Avstrije ga je pa dohitel kot vojnega kurata na italijanski fronti na Tirolskem. Nazaj v zasedeno ozemlje ni mogel več, v ljubljanski škofiji pa ni bilo zanj mesta. Po nasvetu prijateljev je napravil še maturo na učiteljišču in stopil v učiteljsko službo, letos pa je tudi diplomiral na filozofski fakulteti Aleksandrove univerze. Zdaj je učitelj na meščanski šoli v Škofji Loki.

Pesnikovati je začel Batog zelo zgodaj, najprej seve v Kržičevem »Vrtcu« in »Angelčku«, leta 1890 ga pa že srečamo v »Ljubljanskem Zvonu«. Kot semeniščnik je priobčeval pesmi v dunajski »Zori«. Posebno zanimivi so njegovi »rispeti«; dva mu je ponatisnil Ivan Cankar kot posebnost v »Zvonu«.

Izšel je iz Cimpermanove šole, kjer se je posebno pazilo na pravilnost ritma in rime. S pokojnim Štefetom, dr. Dergancem, Drenikom in še s par drugimi je ustanovil dijaško literarno »Zadrugo«, člani so bili najboljši pisatelji in pesniki mlajše generacije, kakor Kette, Murn, Cankar, Župančič, Silvin Sardenko, Kraigher in drugi. V Istri je utihnil za dolgo, šele po prevratu se je začel spet oglašati po raznih listih in revijah. Leta 1929. je izšla zbirka njegovih pesmi »Pot za goro«, letos pomladi so pa igrali v Kamniku z lepim uspehom njegovo dramo »Solnce«. Tudi kot prosvetni delavec izven šole se udejstvuje. Posebno priljubljena so njegova predavanja o prirodopisnih vedah v Ljubljanskem radiu.

Povsod zapažena...

Njej veljajo občudovalni pogledi, a pred vsem njeni fini nežni polti. Ona pozna pravo negovanje: Elida Creme de chaque heure. Takoj po uporabi napravi Elida Creme de chaque heure kožo zamolklo in mehko — daje ji ob vsakem času živo rožnato svežost.

ELIDA CREME de chaque heure

Brezposelnost elektroinženjerjev

Že površen pogled na gospodarske prilike kulturno višje stoječih držav nas pouči, kako eminentno važna vloga pritiče tam elekt. energiji. Edino elektrika je tista oblika energije, ki omogoča silni razmah v vseh področjih udejstvovanja. Kako se bo risala razvojna linija Jugolavije, bo v veliki meri odvisno od razvoja elektrifikacije v naši državi. Glede na to dejstvo se z narodnogospodarskega stališča godi velika škoda z današnjo brezposelnostjo elektroinženjerjev.

Država, banovina in mesta, za katere je razvoj elektrike vitalnega pomena, bi morala gledati na zadosten, zanesljiv in izvežban naraščaj strokovnjakov elektrike. Zaposlitev elektroinženjerjev na državnih, banovinskih in mestnih službenih mestih pa je glede na važno vlogo, ki jo igra elektrika danes tudi že pri nas, zelo borna. V Ljubljani je na primer na imenovanih mestih, izvzemši šole, zaposlenih komaj 11 elektroinženjerjev; 1 elektroinženjer je na posti; na tehninčem oddelku banske uprave, ki zaposluje okoli 20 gradbenih inženjerjev in arhitektov, so zaposleni le trije elektroinženjerji; mestna elektrarna zaposluje tri elektroinženjerje in mestna cestna železnica enega. Zanimivo je, da ima banovinsko podjetje Kranjske deželne elektrarne, ki so lastnica elektrarne na Završnici, elektrarne v Bohinju in elektrarne v Zagradcu, ki deluje z elektrarno »Jugočeške« v Kranju, električno centralo v Žireh ter Velenjsko elektrarno in ki imajo namen in nalogo izvesti elektrifikacijo v vsej Sloveniji, v stalni službi samo tri elektroinženjerje.

V dravski banovini je nad dvajset mladih elektroinženjerjev, ki jih brezposelnost uničuje gmotno, jih demoralizira, jim ubija ambicijo in samozavest. Če gori navedene državne institucije ter mestna in banovinska podjetja v Ljubljani zaposlijo vse skupaj le deset brezposelnih elektroinženjerjev z mesečno plačo 1500 Din, kar znese letno 180 tisoč dinarjev, opravijo važno socialno delo, ker ta podjetja lažje prebolijo krizo, kakor posamezniki, se oddolžijo moralno, da zaposlijo v dobi vseobče gospodarske stagnacije inženjerje, ki jih bodo potrebovala v kratkem in končno si vzgojijo vrsto vestnih kvalificiranih moči. Upravičeno pričakujejo brezposelni elektroinženjerji, da bodo pristojne oblasti njihovim prošnjam ugodile.

Opereta romantičnega čara ljubezni! Opereta božanskega petja in nepozabnih arij!

Friderika

Po istoimenski opereti skladatelja

Franca Lehárja

*

Mady Christians
H. H. Bollmann

komorni pevec in član berlinske državne opere

PAUL HÖRBIGER — ELSE ELSTER — OTTO WALLBURG — IDA WÜST — ADELE SANDROCK

*

Najnovejši FOXOV zvočni tednik

Predstave ob ¼8 in ¼10 zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124 Telefon 2124

Vtihotapljeni saharin je prodajala

Ptuj, 12. decembra.

Naša policija je že dalje časa sumila, da se na živilskem trgu razen drugih potrebščin prodajajo tudi saharin in kamni za vžigalnike. Te dni pa se je posrečilo stražniku g. Peklarju Marku izslediti najemnico Fridlovo Marijo iz Hajdine, ki je prinesla v cekarju v kangli za mleko skritih okoli 60 škatlic saharina in 21 škatlic kamenčkov za vžigalnike. Saharin je prodajala po 4 dinarje za škatlico in je že več škatlic prodela. Fridlova je na policija izjavila, da je saharin kupila od nekega neznanega moškega v Mariboru na trgu. Fridlova je bila že letos junija zasačena pri nedovoljeni kupčiji.

KULTURNI PREGLED

„Ljubljanski Zvon" zopet izšel

Po daljšem presledku, ki ga je zakrivila uredniška kriza pri tej naši najstarejši književno - kulturni reviji, je »Ljubljanski Zvon« zopet izšel. Pravkar smo dobili do rok oktobersko številko, ki jo je uredil književnik Alfonz Gspan; novemberska in decemberska številka se nam obetata v skupnem zvezku za božič. Z novim letom bo prevzel [illegible] novo uredništvo, ki bo skrbelo za redno in točno izhajanje.

Oktoberski zvezek priobčuje na uvodnem mestu dve pesmi Aloiza Gradnika: »Zemlji« in »Na Blatnem jezeru«, dva skrbno brušena, vsebinsko globoko zajeta in rahlo občutena soneta. V prvem pravi pesnik, govoreč z zemljo:

Zdaj me še mika zid in stolp in tlak
in mesta lesk in ulic prazna slast,
a vse je bežno, vse gre mimo mene:
prijatelji, sovražniki in žene,
denar in pir in pesem, ples in čast.
Le ti ustavila boš moj korak.

V drugem se ob Blatnem jezeru, kjer je nekoč vladal slovenski knez Kocel, spominja naše narodne usode:

Tako si se drobila kakor kruh,
slovenske zemlje rahlomehka prst.

Boris Rihteršič, iz dnevnikov znan črtičar in feljtonist, se prikupno uvaja med sodelavce LZ s prozo »Bohemi«. Zvonov ameriški dopisnik V. F. Calverton je prispeval zanimivo poročilo o uprizoritvi igre »Vrtiljak«, ki je povzročila prejšnjo sezono v New Yorku podoben hrup kakor pri nas v Ljubljani »Veseli vinograd«.

Anton Debeljak, avtor pesniške zbirke »Solnce in sence«, se po daljšem času zopet oglaša kot pesnik. Zastopan je z dvema krepkima sonetoma z naslovom »Triglav«. Ob koncu drugega soneta vprašuje pesnik:

Pa vprašam vas, ki niste družbi nič,
in vprašam vas, ki nosite ji zvonec:
zalije dušo vam kedaj gorje
brezbrežno ko razburkano morje,
če vas ošvigne bridke misli bič:
Še malo, pa bo konec, konec, konec?

Nadaljuje in zaključuje se novela Miška Kranjca »Sreča na vasi«. Vsak nov spis tega avtorja prepričevalnejše dokazuje njegov talent, ki se z neugnano življenjsko silo prebija skozi okorele forme k močnemu in samobitnemu izrazu.

Anton Ocvirk nadaljuje serijo svojih pariških »Razgovorov«. Z ruskim pisateljem Remizovim, ki je zastopan tudi med letošnjo žetvijo v slovenski prevodni literaturi, pretresata razna pereča sodobna vprašanja, zlasti v kolikor jih odražajo spisi Remizova. Ocvirkov obisk pri Remizovu je napisan zelo živahno in spada med najzanimivejše prispevke tega zvezka.

Milena Mohoričeva nadaljuje svoje kritično razglabljanje o slovenskih ženskih listih. To pot se bavi z listom »Vigred«.

V Obzorniku je izšlo celotno besedilo »Opomina«, ki ga je moster **Rihard Jakopič** nedavno naslovil na slovenski narod in ki je neposredno po sestanku »zastopnikov slovenskega razumništva« izzval v dnevnikih polemične odmeve.

L. Mrzel Frigid je napisal idejni članek »Naša generacija in naš čas«, ki skuša osvetliti problem mladega pokolenja v njegovem odnosu nasproti dobi. Zaključuje se interesantno premotrivanje pokojnega Petra Pajka »Ungerna - Sternberga novela »Die Zerrissenen« in Prešeren«.

Med književnimi ocenami poroča **B. Borko** o novih spisih Miroslava Krleže. V daljšem članku se bavi **I. A. G.** z našimi jezikovnimi rešetarji (Kolaričem, Sovretom, Koštialom in Andrejko). Duhovito spisan kritični članek, ki nam mimogrede pove tudi marsikaj zanimivega o našem jeziku, stoji v znamenju Prešernovega verza: »Kdo njih pa pravo trdi, to se prašaš«. Ob koncu pravi pisec tako-le:

»Pet pomagal ima danes pišoč Slovenec, ki mu dajejo nasvete v dvomljivih slučajih. Nerodno je iskati po petih knjigah, posebno če naletiš pri tem na to, da si nasprotujejo. Kedaj bomo dobili v roke samo eno, a dovolj izčrpno in avtoritativno pomagalo? Kaj delajo naši šolniki? Kaj dela naša prosvetna uprava? Ali kaj mislijo na to, da bi nam tudi kaj takega trebalo?«

Tem zelo potrebnim vprašanjem g. I. A. G. bi pristavili samo še enega: Kaj delajo naši jezikoslovci z našo slovenistično stolico vred? Jasno je namreč, da bi se takoj našel založnik za takle prepotrebni, kolikor mogoče izčrpni priročnik in da ga vsi pisoči Slovenci težje pričakujejo, kakor kopico drugih knjig. Toda treba je, da nam naši jezikoslovci tako pomagalo pripravijo. Prvo desetletje naše univerze bi nam ga bilo lahko dalo!

Med Pregledi poroča **A. Ocvirk** o »Združenju ruskih pesnikov in pisateljev v Parizu«, **P. Strmšek** pa o odnošajih med pesnikom Aškercem in prof. Štrekljem.

Številko zaključuje obsežna polemika med gg. **Fr. Bašem** in Jankom **Samcem** zaradi mariborskih književnikov.

Vsebinsko pestri zvezek priporočamo pozornosti naših čitateljev. Prav posebno pa jih opozarjamo na bližajoči se 53. letnik, ki bo prinesel razne spremembe in, upamo, še bolj zadovoljil Zvonove čitatelje in prijatelje.

Pri sestavljanju »kulturnega budžeta« za prihodnje leto se spomnite »Ljubljanskega Zvona«, reprezentativnega književno - kulturnega mesečnika, ki sodi v knjižnico slehernega slovenskega izobraženca! —o.

Operetni gost g. Vera Misita

V soboto zvečer je v Abrahamovi opereti »Viktorija in njen huzar« gostovala kot Viktorija Jugoslovenka ga. Vera Misita, sedaj članica graškega gledališča. Za gostovanje ge. Misite je bil, žal, določen večer, ko je Ljubljana — to pot zaman — pričakovala koroških pevcev, ker bi sicer opereta bila gotovo, že zaradi ljubeznjivega gosta, veliko bolj obiskana. Ga. Vera Misita se sme po svoji glasovni barvi, obsegu in značaju šteti med mladostne subrete, ki razpolagajo z mešanimi lirsko - dramatičnimi elementi. Po svojim lahkotnem pevskem podavanju, še bolj pa po svoji visoki in sloki elegatni zunanjosti, gibčnosti in predvsem po svojem notranjem prepričanju da se ji prilega opereta: po njenem sobotnem gostovanju sodeč, utegne imeti v Gradcu jako močne uspehe. Tudi koncertnem odru bi delal čast.

Kot »Viktorija« nam je v nasprotju z našo običajno Viktorijo pokazala sicer ne baš korenito, vendar prijetno izpremembo. Že pri prvem pojavu na odru jo je občinstvo pozdravilo s frenetičnim ploskanjem, ki se je nato stopnjevalo od akta do akta. Ga. Misita je poslušalca osvajala s sigurnim, velikosvetskim nastopom, oduševljenim petjem, eksvizitnimi toaletami, — poslednjimi krči mode, — s svojo ljubeznivostjo in prikupnostjo. Priskutno poveličevanje Madžarije in aristokratska nadutost cele te huzarske komedije Abrahama prav kmalu zajaše živce, no, z Vero Misito se zadeva lažje prenaša. Tudi ostalim sodelujočim: gg. Zupanu, Gostiču, Janu, Pečeku, Španovi, Ribičevi vse priznanje!

Opereto je vodil g. dr. Švara. Go. Vero Misito bi radi videli v »Koštani«, katero je v Zagrebu kreirala. Nemara bi ne škodilo, če bi »Koštano«, ki je imela pri nas izredno velik uspeh, zopet oživeli in priklicali na oder! —č.

Domače vesti

+ **Naši znanstveniki v velikem ameriškem delu.** Te dni je izšel tretji zvezek velikega znanstvenega dela »The Ksychological Register«, strokovnjaški leksikon psihologov vseh držav. Zvezek obsega 1200 strani in prinaša 2400 imen psihologov iz 40 držav, med njimi tudi iz Jugoslavije. Podatke iz Jugoslavije je zbral in uredil profesor psihologije na zagrebški univerzi dr. Ramiro Bujas. Popisani so tile učenjaki: Bazala Albert, Bujas Ramiro, Kučera Elza, Mandić Franjo, Medić Filip, Petrinović Branislav, Stevanojević Berislav in Veber Franc. Delo izdaja Clark-University Worcester, USA.

+ **Četniška manifestacija v Beogradu.** Glavni odbor četniškega udruženja v Beogradu je na meščanstvo izdal proglas, da bo 17. t. m. priredil veliko četniško manifestacijo. Ob tej priliki bo četniški vodja Kosta Pečanac predaval o delovanju in zaslugah četnikov za osvobojenje in ujedinjenje vseh Jugoslovenov.

+ **Državna srednja tehnična tekstilna šola v Leskovcu zopet odprta.** Nedavno smo objavili vest, da je tekstilna šola v Leskovcu zaprta za leto dni. Dne 5. t. m. pa je prispel v Leskovec načelnik ministrstva trgovine in industrije g. David Korenić, ki je stopil v stik s profesorji in dijaki. Dosežen je bil sporazum in se je obljubilo, da se bodo odstranili vsi vzroki, ki so povzročili nezadovoljstvo med dijaki. Še istega dne popoldne so se pričela redna predavanja.

+ **Muzejsko društvo za Slovenijo** bo imelo redni občni zbor z običajnim dnevnim redom 14. t. m. ob 16. v knjižnici Narodnega muzeja v Ljubljani.

IVAN MOŽUHIN

nepozabni »CASANOVA«, »CARJEV GLASNIK«

v prvem govorečem filmu

SERŽANT X

PRIDE! PRIDE! PRIDE!

+ **Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu** naznanja, da bo predaval na rednem tedenskem sestanku v sredo, 14. t. m. ob pol 21. vseučiliški profesor dr. Fran Kogoj o tuberkulozi kože (s projekcijami).

+ **Upokojitev v železniški službi.** Z odlokom ministra za promet je trajno upokojen Dominik Podgornik, prometni uradnik pri direkciji državnih železnic v Zagrebu.

+ **Smrt kozaškega generala.** V Nišu je preteklo soboto v visoki starosti umrl kozaški general Roman Jagodin, znan po svojem sodelovanju v Denjikinovi in Vrangelovi vojski.

+ **»Kraljica Marija« luksuzna potniška ladja** se pripravlja za prvo potovanje v sezoni. Doslej je prijavljenih 300 potnikov, ki se bodo o Božiču vkrcali v Benetkah. V Splitu se bo preskrbela z vodo in kurivom, potem pa krene v Grčijo in evropsko Turčijo.

+ **Izumitelj aeroplana brez kril aretiran.** Iz Zagreba je nedavno pobegnil Slavko Korenjak, ki pravi, da je izumil aeroplan brez kril. Po njegovem begu se je pri policiji javilo več oseb, katere je Korenjak osleparil. Jemal je od njih kavcije in jim obetal službe, ki jih seveda niso dobili. Kakor poroča francosko časopisje, je bil Slavko Korenjak tedni v Parizu aretiran, ker je baje falzificiral potrdilo francoskega ministra avijacije, s katerim se pohvalno odobrava njegov izum.

+ **Pojasnjen nočni strel.** Poročali smo že, da je v eni zadnjih noči nekdo obstrelil posestniškega sina Rojka Feliksa iz Gomile in ga zadel v trebuh. Rojka so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Orožniki od Sv. Janža na Dravskem polju so po vestnem poizvedovanju dognali, da je Rojka po nesreči obstrelil Josip Kamler, pri katerem je bil usodnega večera Rojka zaposlen v kolarnici. Oba sta se domenila, ker sta se bala posledic, da bosta o dogodku molčala, ter sta si izmislila, da je nekdo v temi streljal na Rojka. Zadeva se bo obravnavala še pred sodiščem.

+ **Lesena hiša je zgorela.** V petek zvečer je nastal ogenj pri kočarici Lizi Marohovi na Srednjem Bregu pri Ptuju. Ker je bila koča lesena in s slamo krita, je bila vsaka pomoč kljub požrtvovalnosti hajdinskih gasilcev zaman. Koča je pogorela do tal. Rešili so samo pohištvo in druge pritikline. Škoda je le delno krta z zavarovalnino. Ogenj je nastal menda zaradi lesenega dimnika.

+ **Sam se je sodil.** 24 letni Lozinšek Jožef, hlapec pri posestniku Zolu pri št. Janžu na Dravskem polju, je imel na vesti več grehov, med temi tudi nekaj tatvin, in je bila proti njemu podana ovadba na kazenski sodišče. Na praznik 8. t. m. pa so ga našli ljudje obešenega. Pri preiskavi so našli orožniki pri njem razne ukradene predmete.

+ **Božične in novoletne razglednice Ciril Metodove družbe** se dobe v trgovinah, trafikah in podružnicah. Kupujte te razglednice, kajti s tem podpirate šolsko družbo ob enem pa tudi domačo obrt in domače umetnike.

+ **Še ta teden je čas,** da naročite pri založbi »Zemlja«, Ljubljana, Gajeva ul. 9-I. izviren roman znanega pisatelja Janka Kača: »GRUNT«. Delo je zajeto iz kmečkega življenja, kakor ga še nima naša literatura. Pohitite z naročili, zlasti sedaj pred božičem, da poklonite to krasno delo vašim dragim za praznike. Le do vključno 18. t. m. velja ugodnostna cena predbeležbe kartoniran izvod 40 Din, v platno vezena 50 Din. Plačate lahko tudi v obrokih!

+ **Ciril Metodova družba prosi svoje podružnice,** da nakažejo vodstveni blagajni prispevke za leto 1932.

+ **Sredstva za negovanje zobovja** je svet v današnji dobi forsirane lepotne in telesne nege prekrstil v »kozmetična sredstva«, medtem ko so prav zobje poklicani v to, da so kot straža pri vhodu v goltanec in da zabranjajo pot prodiranju delov hranilnih snovi v notranjost telesa, onih delov namreč, ki izpodkopavajo zdravje in s tem onemogočajo učinek lepotne in telesne nege, ako niso dobro prežvečeni. Dozdevno se polaga glavna važnost pri uporabi sredstev za negovanje zobovja na beljenje zobovja, medtem ko naj bi ta sredstva poleg naloge snaženja in olepševanja vsebovala tudi zmožnost, da dopolnjujejo zaradi dnevnega žvečenja ginevajočo zobno sklenino, kajti prav od te sta odvisna popolnost lepote in blesk zobov, obenem pa prav ta zabrani nastajanje uničujočega zobnega kamna. To pa zmorejo le na zdravniški podlagi pripravljena sredstva. Z zadovoljstvom moremo reči, da prihajamo do tega spoznanja tudi že pri nas, zlasti v izobraženih krogih. Opaža se to vsaj na vedno večjem povpraševanju po zobni pasti »Kalikloro«, o kateri se v inozemskih znanstvenih krogih toliko govori. Ime samo seveda ne pomeni tega, da vsebuje ta zobna pasta klorovodikisli kalij. Vsebuje pa za ojačenje zobne sklenine tako važne fluorne in fosforne soli v čudoviti zvezi z onimi, znanstveno preizkušenimi snovmi, ki dajo zobovju zaželjeno belino, ne da bi škodovale zobovju, dlesnu in želodcu. Nastop najnovejše in naravnost epohalne kombinacije joda in zobne paste Kalikloro nakazuje naravnost preobratu. Zdravniška in zobozdravniška veda je prišla namreč do prepričanja, da se mora človeškemu telesu dovajati več joda. S tem se povečajo izmenjavanje snovi, notranje presnavljanje in delovanje žlez, kajti mnoge bolezni — kakor zgodnje poapnjenje žil, golšavost, bezgavost, zobna gniloba, izginjevanje zobnega jedra itd. — imajo svoj izvor v pomanjkanju joda. Ta okoliščina odločilno soodloča pri negovanju telesne lepote. Da pa more jod svojo nalogo ugodno vršiti, naj se dovaja telesu le v najmanjši količini. Na ta način se je našla pravilnost dovajanja potom nege zobovja z jodovo zobno pasto Kalikloro. Ob tej negi vskrvajo ustne sluznice jod, ki se potem dovaja krvnemu obtoku človeškega telesa. Ta pasta se uvaja že tudi pri nas in bo gotovo našla zlasti v boljših krogih enak odmev kakor v inozemstvu.

+ **Nova pasta za zobe je »Diana«.** Čisti odlično, varuje emajl, je izvrstnega okusa, desinficira usta in zobe. Cena normalne tube 5 Din, dvojne 8 Din.

+ **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Gilgi, ena izmed nas

Iz Ljubljane

u— **Produkcija v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja,** ki jo priredi ravnateljstvo drž. konservatorija v soboto 17. t. m. ob pol 18. v dvorani Filharmonične družbe, ima zelo raznovrsten program. Nastopi cela vrsta gojencev klavirskega, solopevskega in instrumentalnega oddelka. Na produkcijo opozarjamo vse naše občinstvo, ki se zanima za razvoj in delo našega konservatorija, vstopnina je svobodna proti nakupu sporeda, ki stane 2 Din. Sporedi bodo od srede dalje na razpolago v Matični knjigarni, v soboto pa od 17. dalje v veži Filharmonične družbe.

u— **G. dr. Spektorski,** odličen univerzni profesor, predavatelj in znanstvenik bo predaval drevi ob 20. v JNAD »Jadranu« o pojmu sociologije. Pridite!

u— **Francoski institut v Ljubljani** opozarja na današnje predavanje o francoskih katedralah, ki ga bo imel v društvenih prostorih v Narodnem domu g. prof. Jean Lacroix. Predavanje bodo spremljale lepe skioptične slike. Začetek ob 21. Vabimo.

u— **Majda Lovšetova,** ki je pokazala pri vseh svojih dosedanjih nastopih odlično šolo in umetniški talent, bo nastopila na slavnostn. akademiji v proslavo 20 letnice Preporoda 16. t. m. v veliki dvorani Uniona. Zapela bo: Alabiev »Božji volek«, Dev »Slavček« in Adamič »Jezdec«. Pri klavirju kons. Samo Lovše. Vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

u— **20 let Preporoda.** Jubilejni zbornik je izšel in se dobi v zvezni knjigarni (Šelenburgova ulica). Cena je 15 Din. Vabila za proslavo so že razposlana. Ako bi kdo pomotoma ne prejel vabila, naj reklamira na »Preporod«, Tomanova 3. Predprodaja vstopnic za slavnostno akademijo je v Matični knjigarni.

u— **Brezposelnim božično podporo!** Rdeči križ v Ljubljani, ki pravkar završuje razdeljevanje pomladi za ljubljanske siromake in brezposelne nabranih zimskih oblačil, toplega perila, posteljnine i. p., bi rad kakor doslej že celo vrsto let tudi letos siromašnim ljubljanskim brezposelnim podelil primerno božično podporo, saj je pri razdeljevanju zimskih potrebščin spoznal, da so je reveži letos v dosti večji meri potrebni nego kdaj prej. Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani je njegovi prošnji za sodelovanje prav rado ustreglo in bo v ponedeljek, dne 19. t. m. zvečer v dramskem gledališču priredilo božično akademijo na korist brezposelnim pri kateri bodo operni in dramski gojenci podali odbran, vseskozi velezanimiv spored.

u— **Cankarjev večer** »Svobode« in »Zarje« (III. delavski prosvetni večer), ki bo v sredo 14. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice, bo nad vse lep. Godba »Zarja« bo zaigrala uvod v ta večer. Profesor Teply iz Maribora bo predaval o Ivanu Cankarju. Recitirale se bodo pesmi Ivana Cankarja iz »Erotike«. Delavski oder »Svobode« bo izvajal odlomke iz Cankarjevih »Podob iz sanj«. Član opere tenorist Dermota bo zapel več solističnih spevov, konservatoristki Štefka Korenčanova in Vida Rudolfova zapojeta dvospeve. Pri klavirju konservatorist Gallatia. Pevski zbor Krakovo-Trnovo pa bo zapel več mičnih pesmi. Pridite že zdaj po vstopnice, ki so samo po 3, 2 in 1 Din.

Gilgi, ena izmed nas

u— **Literarni večer poezije** bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Sodelovali bodo skoro vsi pomembnejši novojni pesniki: Miran Jarc, Edvard Kocbek, Srečko Kosovel (v recetaciji režiserja Debevca), Anton Podbevšek, Joža Pogačnik, Tone Seliškar, Anton Vodnik in Božo Vodušek. Večer obeta biti eden najbolj zanimivih v zadnjih letih. Pesniki bodo razen pokojnega Kosovela sami recitirali svoje pesmi. Pred recitacijo bo kratek uvoden govor.

u— **Društvo »Pravnik«** namerava prirediti v letošnji sezoni več popularnih predavanj, ki bodo zanimala tudi širšo javnost. V današnji dobi je nebroj perečih vprašanj, katerih jasno razmotrivanje je tudi zlasti s pravnega vidika nujno potrebno. V to svrho naj bi predavanja društva »Pravnika« nudila podlago za javno in svobodno diskusijo. Kot uvod k tem predavanjem se bo vršil jutrišnjo sredo ob pol 21. predavanje g. univ. profesorja Evgena Spektorskega: »O kodifikaciji ruskih zakonov pred 100 leti« in sicer v salonu restavracije pri Slamču. Vabijo se vsi člani in prijatelji društva, da se tega predavanja kakor tudi bodočih predavanj v čim višjem številu (tudi z rodbinskimi člani) udeleže. Odbor.

u— **Mladi Ahasver.** Včeraj so privedli iz Zagreba na ljubljansko policijo mladega fanta, ki ima za seboj že prav pisano zgodovino. 17 letni pekovski vajenec Mirko Plaskan, doma z Gomilskega, se je učil pekovske obrti pri mojstru Faganelu v Rečici v Savinjski dolini, a je že maja pobegnil. Za njim je izginila vsaka sled in ga sploh ni bilo več na spregled. Šele pred dnevi so ga izročile madžarske oblasti zagrebški policiji in sicer kot Janka Jurčiča doma z Vrbe. Plaskan je tudi v Zagrebu zatrjeval, da se piše Jurčič, a je slednjič vendarle povedal svoje pravo ime. Plaskana so na Madžarskem kmalu prijeli ter je presedel celih pet mesecev v ječi. Mladega Ahasverja bodo sedaj izročili svojcem.

u— **Božična darila — višek okusa — vodilen pisemski papir, polnilna peresa. BONAČ, Šelenburgova.**

u— **Razpis dobave.** Mestna občina ljubljanska potrebuje za zavetišče za onemogle v Ljubljani okrog 15.000 kg govejega mesa in pa 2000 do 3000 kg mesnih izdelkov. Dobavne ponudbe je vložiti v zaprti kuverti z navedbo cen in z nadpisom: »Ponudba za dobavo mesa in mesnih izdelkov za Zavetišče za onemogle v Ljubljani, Japljeva ulica št. 2 za l. 1933«, — do dne 19. t. m. do 11. dopoldne, in sicer v gospodarskem uradu mestnega načelstva (mestni magistrat soba št. 13. I. nadstr.) Istega dne t. j. 19. decembra t. l. ob 11. dopoldne se bo vršilo komisionelno odpiranje ofert.

u— **Zamenhofov večer** priredi Klub esperantistov v Ljubljani v soboto 17. t. m. ob 20. v dvorani hotela »Metropol«. Esperantisti, posetite ta večer v čim večjem številu. Vabljena je tudi ostala javnost. prireditev bo brez vstopnine.

u— **Lutkovni teater Ljubljanskega Sokola bo igral za odrasle** v četrtek 15. t. m. v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste) Mitje Šviglja komedijo »Črni ženin«, ki je pri primieri dosegla popoln uspeh. V vlogi Olge gospodična Mariella Mlekuževa. Začetek točno ob 20.

u— **Redni mesečni sestanek Zveze akademsko izobraženih žen** bo v sredo ob 20. v posebni sobi Narodne kavarne.

u— **JNAD »Jadran«** opozarja na plesno vajo, ki bo v četrtek 15. t. m. v dvorani Trgovskega doma. Vodi g. Jenko. Igral bo jazz »Ronny«. Začetek točno ob 20.

u— **»Preporod«** v soboto ne bo imel plesne vaje, ker bo v petek na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja slavnostna akademija ob priliki 20 letnice »Preporoda«. Vabljeni vsi naši prijatelji. Vabila so že razposlana. Kdor ga pomotno ni prejel, naj ga reklamira na »Preporod«, Tomanova ulica 3, ali pa telefonično na št. 29-74. Vstopnice prodaja Matična knjigarna.

u— **Po daljšem odmoru bo ljubljanski moški zbor »Grafike«** zopet nastopil s samostojnim koncertom in nam pokazal plodove tihega in požrtvovalnega dela. Po pevski turneji, ki jo je izvršil lansko leto po Češkoslovaški in Avstriji, kjer je dosegel od vseh časopisnih kritikov najodličnejša priznanja in laskave ocene, kakor tudi pri letošnji pevski tekmi, kjer si je med slovenskimi moškimi zbori priboril prvo nagrado, se je zbor še izpopolnil, tako da more zadovoljiti še tako razvajenega in občutljivega poslušalca. Zbor goji pod izvrstno taktirko mojstra profesorja Gröbminga od preproste blago doneče umetne pesmi do težke slovenske moderne. Poleg tega bomo slišali tudi orkester »Grafike«, ki je dobro izvežban. Koncert bo v sredo pred božičem 21. t. m. v dvorani kina Matice. Vabimo!

BOŽIČNE OKRASKE

prtičke za v kot in obrazce nudi po nizki ceni tvrdka **JOSIP URAN, LJUBLJANA, Mestni trg 11.** 15057

u— **»Kot alpinist na lednikih Grönlanda«** je naslov današnjemu predavanju, ki ga priredi Turistovski klub »Skala« ob 20. v velika dvorani hotela Uniona. Predavatelj Hans Ertl iz Münchna, je ljubljanski javnosti že znan. Opisal nam bo ves potek filmske ekspedicije, ki je snimala najnovejši naravni film »S. O. S. Eisberg«. Petmesečno bivanje ekspedicije v Arktidi, njeno življenje in delo, naporno in nevarno snimanje, vse to nam bo Ertl opisal s svojo prožno besedo in zdravim humorjem. Pokazal bo obenem 150 do sedaj nedoseglivih fotografskih posnetkov. Ker je zanimanje za to predavanje zelo veliko, naj si občinstvo preskrbi vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni. So po 5, 8 in 10 Din. Zlasti se na predavanje opozarjajo tudi vsi fotoamaterji.

u— **Predavanje o Norveški.** Jutrišnjo sredo ob 20. bo predaval pod okriljem ZKD v Kazini II. g. dr. Škerlj o svojem potovanju in vtisih iz Norveške. Spremlja 65 lepih skioptičnih slik. Ker je predavanje zanimivo in predavatelj odličen, opozarjamo javnost na to prireditev. Vstopnina je 2 do 4 Din.

u— **»Obličje matere zemlje«** je naslov tretjega poljudno znanstvenega predavanja prirodoslovne sekcije Muzejskega društva, ki se bo vršilo v četrtek 15. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Predavatelj g. prof. dr. Valter Bohinec nam bo ob 50 skioptičnih slikah tolmačil spremembe v starodavnem obličju naše zemlje pod vplivi vode, ledu in vetrov. Tudi o delovanju vulkanov bomo slišali. Sekcijski odbor vabi na čim obilnejšo udeležbo. Vstopnina običajna.

Gilgi, ena izmed nas

u— **Jugoslovensko kemijsko društvo, sekcija Ljubljana,** vabi člane na redni mesečni sestanek, ki bo v četrtek 15. t. m. ob 20. v Cinkoletovi gostilni. Program: Kongres in reorganizacija.

u— **Lepo vedenje v družbi in življenju** prikazuje naše agilno društvo TKD Atena. Predaval bo priznani strokovnjak na tem polju, prof. Osip Šest, ki je že pred leti uspešno vodil podobna predavanja. Tudi letos se bodo vršila predavanja v delavski zbornici ob 18.15 t. j. v času, ki je vsakomur omogočen poset, saj takrat so povsod zaprte trgovine in pisarne in tudi za našo mladino še ni prekasno. Danes v tem težkem boju za obstanek ne zadostuje, da je človek le strokovno dobro podkovan, treba je tudi taktnega nastopa, ki dostikrat soodločuje pri uspehu. Zato je za našo mladino potrebno, da se tudi v tem pogledu primerno pripravi za življenje. Šolska vodstva naj bi osobito zadnje letnike gmnazije, tehn. srednje šole, trgovskih šol in trgovske akademije in učiteljišč opozorila na ta predavanja. Naj se nikdo ne sramuje priti. Za učenje ni nihče prestar ali premlad, nihče preugleden ali previsok. Saj smo pred leti opažali med vernimi poslušalci teh predavanj profesorje, zdravnike, trgovce, žene in može odličnih krogov, prodajalke, modistke, šivilje, trg. pomočnike, obrtnike, delavce itd. Vsak, kdor se zanima, naj pride, vsakdo bo še kaj slišal, česar ni vedel, ali pa je že pozabil.

u— **Domača gospodinjstva.** Dodatno k oklicu delodajalcem in delojemalcem, ki je bil objavljen te dni v časopisih, opozarjamo, da se smatrajo za delojemalce tudi vsi v domačih gospodinjstvih uslužbeni posli, t. j. sobarice, kuharice, služkinje itd. Mestna občina prosi, da se tudi vsi gospodarj in njihovi posli odzovejo in plačajo: gospodar po 4 Din in posli po 2 Din za brezposelne na mesec. Kdor more, naj plača takoj 24 Din za 4 mesece in bo tako naenkrat prost svoje obveznosti, uradu pa bo prihranjeno mnogo dela. Pomisliti je treba, da tvorijo ravno onemogli posli kontingent podpirancev in da je v sedanji krizi tudi med posli nastala velika brezposelnost, zaradi tega naj ne bo med posli nikogar, ki bi odklonil prispevek za brezposelne. Kdor pa lahko plača 24 Din naenkrat, bo znatno olajšal uradu delo.

u— **Vandalizem v Tivoliju.** V Tivolskem parku so se v nedeljo ponoči pojavili neznani razgrajači, ki so med huronskim vpitjem pričeli razdirati ob ribniku postavljene klopi. Ponočnjaki so izruvali pet klopi in pometali posamezne kose v ribnik. Upravitelj mestnih nasadov g. Anton Lap je zadevo seveda prijavil policiji, ki bo skušala neznane vandale izslediti, nakar bo seveda sledila prav olčutna kazen.

u— **Pred napadalci človek nikjer ni varen.** Po mestu se klatijo različni tipi, ki se ne strašijo nikakih nevarnosti, da se okorstijo na ta ali oni način, in postajajo prebivalstvu ne samo nadležni, marveč in tudi brutalni. Pred dnevi se je pojavil poleg dveh tovarišev v nekem vinotoču v Zeleni jami neznan večji moški, ki je popil z družbo precej vina. Naposled, ko je bilo potreba poravnati račun, se je razjezil, pograbil lastnico vinotoča za lase in jo vrgel v 3 m globok prostor pod vinotočem, da se je hudo pobila po glavi in obležala nezavestna. Nato so neznanci pobegnili in jih policija navzlic vestnemu iskanju doslej še ni mogla najti.

Za pullovereje pristna

ANGLEŠKA VOLNA

Toni Jager, Dvorni trg 1

LJUBLJANA

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšni večer 2—3 dražeje ARTINA. Dobijo se v vseh lekarnah. - Vsebina škatlice po Din 8·—

ARTIN

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministr. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

Usta in grlo

so pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Otroke varujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okusne

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Cena velikega zavojčka Din 15; cena malega zavojčka Din 8.

Rod ponavlja oče Nace: „Oj, kako se mi prileže porcija pečene race, ki jo Slamič odreže!“ 15072

Planinci, alpinisti,

smučarji in fotoamaterji, danes vsi na Ertlovo predavanje

ki se vrši ob 20. uri v Unionu pod naslovom

„Kot alpinist na ledenikih Grönlanda“

Vstopnice po 5, 8 in 10 Din v predprodaji Matične knjigarne in zvečer pri blagajni. 15065

TEHNIČNI BIRO ARH IVAN ZUPAN

Vsakovrstne načrte, proračune, gradbeno vodstvo, obračune. Zgradb v izvršitev se prevzema

IZ LJUBLJANA GRADIŠČE ST. 13

Zastopa le gradbenega gospodarja. Informacije brezplačno. Pokličite telefon 2796

Za fotografiranje

v snegu dobite najboljše in najcenejše filme in plošče pri

FOTO TOURIST

ŠELENBURGOVA ULICA 6.

Najlepše darilo za Božič in Novo leto pomeni najnovejši 15063

USTNIK „LIKAR“

ki izboljša okus tobaka in uniči škodljivi destilat. Znanstvene analize na razpolago. Stane Din 50. Razpošilja **Lekarna v Kostanjevici na Krki.**

Smučarji!

Sneg je tu. Omerite se pri tvrdki

Lukič v Stritarjevi ulici

dres iz švedskega lodna. — Cene prav nizke, da si ga lahko vsakdo nabavi.

Zvočni kino Ideal

Najboljša ameriška pevka prekrasna

Jeanette Mac Donald

v filmu čarobnega petja, razkošja in ljubezni

Zaročenka na loteriji

Premiera! Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer.

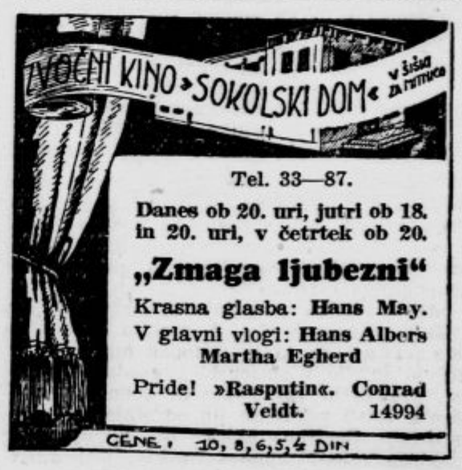

Tel. 33—87.

Danes ob 20. uri, jutri ob 18. in 20. uri, v četrtek ob 20.

„Zmaga ljubezni“

Krasna glasba: **Hans May.**

V glavni vlogi: **Hans Albers Martha Egherd**

Pride! **»Rasputin«. Conrad Veldt.** 14994

CENE: 10, 8, 6, 5, 4 DIN

TRIGLAVSKE STRMINE

prvi slovenski velealpinski film

„Veleturist“ DANILO

Redne predstave ob 4., 7., 9. uri

Vse predstave razprodane.

Rezervirajte vstopnice!

KINO DVOR

Telefon 27—30 Telefon 27—30

15067

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Dne 8. in 9. decembra so bili izžrebani v III. razredu naslednji dobitki:

Din 5.000 št. 4.425.

Din 2.000 št. 35.545,

Din 800 št. 4.416, 4.438, 4.461, 4.490, 5.955, 10.858, 23.465, 23.490, 35.549, 37.087, 42.502, 45.746, 51.575, 51.594, 58.321, 58.329, 58.331, 62.241, 62.288, 62.289, 62.299, 65.330, 65.390, 73.337, 73.348, 73.361, 88.240, 88.274, 88.282.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Dovoljeno od Min soc. pol. in nar. zdravja S. št. 15616 od 29. IX. 1932.

Iz Maribora

a— **Mestni svet** je na svoji seji izdal dovoljenje za postavitev javnih stojnic prosilcem Franju Königu za prodajo sočivja in južnega sadja na Glavnem trgu, Francu Križaniču za prodajo pletenin lastnega izdelka ob tržnih dneh in Društvu ribičev s Krka za prodajo morskih rib na Glavnem trgu. Nadalje je odobril izplačilo delne subvencije »Dijaški kuhinji« in Združenju vojnih invalidov. Primeren znesek je poklonil tudi za božičnico v Otroškem vrtcu. Odobril je spremembo gradbenega načrta tovarne »Jugosvila« ob Meljski cesti, izdal gradbeno dovoljenje Avgustu Erlichu za preureditev že obstoječih objektov v Jezdarski ulici v tovarno za vato, uporabno dovoljenje Juliju Crippi za sušilnico mesnih izdelkov v Slovenski ulici, Franju Škofu za adaptirane prostore na Meljski cesti in Ani Reisnerjevi za preuredtev garaž v obrtne lokale v Tyrševi ulici.

a— **Lepa humanitarna predstava v Rušah.** V nedeljo popoldne so uprizorile učiteljice narodne šole v Rušah lepo mladinsko predstavo »Peterčkove poslednje sanje«. Hvaležno mnogoštevilno občinstvo je nagradilo male igralce z navdušeno zahvalo, saj pa so bile tudi vse vloge smiselno in ljubko podane. Režiserka gdč Lukarjeva ni štedila ne časa ne truda, da je igrica tako dobro uspela. Učiteljstvo in požrtvovalni Rušani so pa pokazali, kako toplo občutijo vso bedo svojih delavskih otrok, ter so položili svoj bogati delež na božično mizico svoje revne dece.

a— **Nova vlomilska tolpa pod ključem.** Komaj se je posrečilo mariborski policiji spraviti na varno nevarno vlomilsko tolpo 7 članov, ki je strašila po vsem mestu in bližnji okolici, že je imela opravka v mnogoštevilnih primerih novih vlomnih tatvin. Pozornosti in vestni službi naših varnostnih organov se moramo zahvaliti, da so bili vlomilci tudi v teh primerih izsledeni in deloma spravljeni na varno. Policija je spravila za zamrežena okna že več nevarnih ptičkov, ostali pa tudi ne bodo odšli svoji usodi. V interesu preiskave in zasledovanja drži policija vsa imena in ostalo v tajnosti.

a— **Detomor.** Orožniška postaja v Račah je ugotovila na podlagi prijave, da se je neka tamošnja ženska na grd način iznebila svojega otroka. Orožniki so uvedli preiskavo in prezrčno mater pozvali na odgovor. Priznala je, da je otroka vrgla v Ratnavski ribnik, kjer so truplo včeraj našli.

Iz Celja

e— **Mojstrski izpiti** so se pričeli v Obrtnem domu v Celju. Včeraj so se vršili izpiti za šivilje, jutri bodo izpiti za kleparje, v četrtek 15. t. m. za brivce, 21. t. m. za peke, 22. za kovače, 23. za mizarje in 29. t. m. za mehanike. Teoretični izpiti so javni in se vrše vselej od 19. dalje. Članski sestanek Obrtnega društva bo v soboto ob 20. v gostilni Wilson v Gaberju.

e— **Zveza županov** bo imela v petek 16. t. m. ob 10. dopoldne zborovanje v Obrtnem domu v Celju.

e— **Sokolski savezni smučarski izpiti** so se vršili v nedeljo v Celju pred izpraševalno komisijo iz Ljubljane pod predsedstvom br. Podgornika. Izpit so položili vsi prijavljeni z dobrim uspehom, in sicer Albin Završnik iz Hrastnika ter Tine Novak, Alojz Volkar, Tone Grobelnik in Zvonko Meštrov iz Celja.

e— **Tragična smrt otroka.** V Šaleku pri Velenju se je 9. t. m. dogodila nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Enoletni sinček poljskega delavca Avgust Obstpetter se je igral doma pri zakurjeni peči. Pri tem se je vsula nanj žerjavica in ga opekla po trebuhu in levi nogi. Otroka so prepeljali v celjsko bolnico, kjer pa je v nedeljo ob 16ó podlegel poškodbam.

e— **Mestni kino.** Danes ob 20.30 izvrstna zvočna komedija »Dunajska cvetličarka«. V glavnih vlogah Hansi Niese, Renata Müller in Harald Paulsen. Foxov zvočni žurnal.

Iz Kranja

r— **Pohorje — smučarski raj** je naslov skioptičnemu predavanju, ki ga priredi Krajevna podružnica SPD danes v torek ob 20. v gledališki dvorani Narodnega doma. Predava znani planinec in fotoamater g. Franjo Pivka iz Maribora Planinci, smučarji in ljubitelji planin posetite to predavanje, ki ga spremlja 120 krasnih slik. G. predavatelj je predaval v Celju in v radiu Ljubljani z velikim uspehom. SPD

Iz Kamnika

ka— **Tomo Homar pri Abrahamu.** Ugledni kamniški meščan, slikarski mojster gospod Tomo Homar praznuje danes svojo 50letnico. Jubilant je eden najagilnejših predstavnikov našega meščanstva ki se že dolgo vrsto let živahno udejstvuje v našem javnem življenju kot občinski odbornik, predsednik Obrtne zadruge, odbornik korporacije in odbornik gasilnega društva. Želimo mu še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu!

ka— **Osebna vest.** Iz Kamnika je premeščen v Ulcinj v Črno goro orožniški poročnik Jovan Bokič, ki si je v kratki dobi svojega bivanja v Kamniku pridobil splošen ugled. Na novem službenem mestu mu želimo obilo zadovoljstva!

Iz Ptuja

j— **Ptujski dijaki** uprizorijo drevi ob 20 v mestnem gledališču Cankarjeve »Hlapce«.

Gospodarstvo

Izplačevanje obresti na stare vloge pri Ljubljanski kreditni banki

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani objavlja:

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani je na svoji seji dne 10. t. m. sklenil v sporazumu s komisarjem ministrstva trgovine in industrije v smislu člena 3., točke 2. uredbe o plačilnih rokih za vloge in druge dolgove Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 26. maja 1932, **da bo zavod izplačeval od 1. januarja 1933 dalje vsem vlagateljem na knjižice in tekoče račune obresti za drugo polletje 1932.** Nedvignjene obresti se prenesejo na nove, vedno razpoložljive, izven uredbe stoječe račune. Pri izplačilu, odnosno prenosu se odbijejo vse akontacije na obresti, izplačane v smislu objave od 9. septembra 1932 in vsi v smislu določil čl. 3., točke 3. uredbe predčasno na račun izplačil po točki 2. likvidani iznosi.

K tej objavi smo prejeli naslednjo informacijo: Prvo polletje, zlasti pa prve mesece svojega poslovanja po določilih uredbe je porabil zavod za izvršitev vseh obvez, ki so stale pred uredbo ne zvršene, a jih je zavod moral najprej izvršiti v smislu določil točke 1. čl. 3. uredbe. Vse te obveze so urejene. Nadalje je porabil zavod precej prvotnih, vlagateljem namenjenih sredstev za nepričakovana, od Narodne banke zahtevana odplačila, zaradi česar tega precej izdatnega zneska, s katerim bi bilo izplačilo celoletnih obresti upnikom zagotovljeno, žal, ne more staviti le tem na razpolago. Želja uprave zavoda je, da prične zavod najprej z rednim izplačevanjem obresti svojim upnikom ter da čim prej, zlasti pa kakor hitro se gospodarske prilike nekoliko ublaže, prične tudi z rednimi izplačili kvot na glavnico. Novo poslovanje zavoda se uspešno razvija, promet narašča od dne do dne, zlasti razveseljivo pa je stalno naraščanje novih naložb pri zavodu, ki so v smislu uredbe upnikom vsak čas v polnem znesku na razpolago. 2354

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke od 8. t. m. ne kaže večjih sprememb. Podlaga v zlatu in devizah se je zmanjšala za 10.0 na 1970.8 milijona Din (podlaga v zlatu je nazadovala za 5.0, v valutah za 1.8 in v devizah za 3.2 milijona Din). Kovani denar v blagajni je izkazan s 166 milijoni Din, to je za 8 milijonov več nego ob koncu novembra. Posojila na menice so nazadovala za 10.7 na 2177.7 milijona Din, lombardna posojila pa za 1.6 na 348.1 milijona Din.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 10.8 milijona Din in znaša sedaj 4692.5 milijona Din, to je za 586 milijonov manj nego lani ob istem času.

Tudi obveznosti na pokaz so za malenkost nazadovale, in sicer za 4.8 na 829.9 milijona Din, obveznosti z rokom pa so se zmanjšale za 11.1 na 1442.4 milijona Din.

Kritveno razmerje se ni bistveno spremenilo. Kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah znaša 35.68 % (po zadnjem izkazu 35.70 %), kritje v samem zlatu pa 31.91 % (31.85 %).

Stanje na dan 8. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din! v oklepajih razlike nasproti stanju od 30. novembra): **aktiva:** podlaga 1970.8 (— 10.0), od tega v zlatu 1762.3 (— 5.0), v valutah 1.8 (— 1.8), v devizah 206.7 (— 3.2); devize, ki se ne vštejejo v podlago 0.9 (— 0.2); kovani denar 166.0 (— 8.0); posojila na menice 2177.7 (— 10.7); lombard 348.1 (— 1.6); stari državni dolgi 1812.2 (+ 0.3); začasni avans gl. drž. blagajne 600.0 (—); **pasiva:** obtok bankovcev 4692.5 (— 10.7); obveznosti na pokaz 829.9 (— 4.8), od tega nasproti državi 6.7 (— 2.9) po žirovnih računih 572.4 (— 9.5), po raznih računih 250.8 (+ 7.6); obveznosti z rokom 1442.4 (— 11.1).

Gospodarske vesti

= **Mešetarina na ljubljanski borzi.** Uprava ljubljanske borze je na svoji seji 10. tega meseca sklenila za trgovanje na borzi spremembe pristojbin. Pričenši s 15. decembrom znaša mešetarina pri kupu in prodaji: 1. **pri kupčiji z devizami:** za devize in valute od vsake strani 1‰, za avstrijske šilinge v privatnem kliringu in za grške bone od vsake strani 1.5‰, pri kompenzacijah za devize 1‰, za valute, avstr. šilinge v priv. kliringu in grške bone 2‰; 2. **pri kupčiji z efekti:** za stalno obrestonosne efekte od vsake strani 1‰, za dolarske papirje od vsake strani 1.5‰, za delnice 1‰. Minimalna mešetarina znaša 10 Din.

= **Tarifni sporazum zavarovalnic.** V Beogradu se je 7. t. m. vršila plenarna seja Saveza zavarovalnih družb, na kateri je bil na podlagi dvodnevne razprave savezne eksekutive končno sestavljen in odobren tarifni sporazum med vsemi koncesijoniranimi zavarovalnimi družbami v naši državi. Izvajanje sporazuma je zajamčeno s tem, da v bodoče ne bo več outsiderjev, zaradi katerih ni bilo doslej možno izvajati enotnih načel. Kakor zatrjujejo, ta sporazum ni kartel trgovskega značaja. Taki sporazumi obstojajo v vseh naprednih državah, ker so potrebni iz razlogov absolutne garancije v zavarovalnih poslih, zato ne gre sporazum samo v korist zavarovalnic, temveč tudi v korist zavarovancev.

= **Dve banki pod zaščito § 5.** Ministrski svet je odobril, da se prizna zaščita po § 5. zakona o zaščiti kmeta Čačanskemu kreditnemu zavodu iz Čačka in banki Braća Turković, bankarska radnja d. d. iz Zagreba.

Borze

12. decembra

Na ljubljanski borzi se je deviza London v skladu z zunanjimi tečaji ponovno nekoliko popravila. Nekoliko se je okrepila tudi deviza Berlin, dočim sta za malenkost popustila Bruselj in Trst. Avstrijski šilingi so se v privatnem kliringu trgovali po 8.50—8.90.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je **Vojna škoda ponovno dvignila za 5 točk** in se je trgovala po 229 in 230. Promet je bil tudi v 7% investicijskem posojilu po 47, v 7% Blairovem posojilu po 40 in 40.50, v 8% Blairovem posojilu po 43, v 7% Seligmanovem posojilu po 43 in v 6% begluških obveznicah po 33.50 in 34. Zaključek je bil zabeležen še v Trboveljski po 145.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2315.13 — 2326.49, Berlin 1368.47 — 1379.27, Bruselj 798.02 do 801.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London 186.36 — 188.46, New York ček 5741.59 do 5769.85, Pariz 224.99 — 226.11, Praga 170.67 — 171.53, Trst 294.57 — 296.97

Curih. Pariz 20.30, London 16.97, Newyork 520, Bruselj 72, Milan 26.62, Madrid 42.425, Amsterdam 208.90, Berlin 123.35, Stockholm 92.80, Oslo 87.50, Kobenhavn 88.10, Sofija 3.76, Praga 15.40, Varšava 58.30, Bukarešta 3.085.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 229 — 231, za december 229 — 231, za februar 215 — 218, 7% investicijsko 47—50, 4% agrarne 28 den., 6% begluške 33.50 do 344.50, 7% Blair 39 — 40, 8% Blair 42—43, 7% Drž. hipotek. banka 43 — 45; bančne vrednote: Narodna banka 4250 — 5000, Priv. agrarna banka 230 — 235; industrijske vrednote: Trboveljska 145 — 150, Sečerana Osijek 178 — 180, Sečerana Veliki Bečkerek 600 den., Gutmann 80 bl., Narodna šumska 30 bl., Split cement 150 den.,

Beograd. Vojna škoda 228.50 zaklj., za december 230 zaklj., 6% begluške 33.50 zaklj., 8% Blair 40 zaklj., 7% Blair 38 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 4290, 4250 zaklj., Priv. agrarna banka 232, 230 zaklj.

Dunaj. Staatseisenbahnges. 15.07, Trboveljska 18.50, Alpine - Montan. 11.50.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (12. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključena sta bila 2 vagona tramov. — Kupčija z lesom je nekoliko oživela, in sicer zaradi domače potrebe in le deloma zaradi izvoza v Italijo. Zaradi izčrpanih italijanskih skladišč pa se stalno množe povpraševanja, tako da obstoja nada na delno izboljšanje lesne izvozne trgovine.

ŽITO

+ **Chicago,** 12. decembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 45.50, za marc 49.125, za maj 49.50; **koruza:** za marc 28, za maj 29.625; **oves:** za december 13, za marc 15.50, za maj 17.875; **rž:** za december 28.50.

+ **Ljubljanska borza** (12. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Prometa ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. postaja, mlev. tarifa, plač. v 30 dneh): baška 76 kg po 197.50 — 200, baška 77/78 kg po 200 — 202.50, sremska 79/80 po 207.50—212.50; **moka** (slov. post.): baška 0 po 330 — 335, banatska po 340 do 345; **koruza** (slovenska postaja, mlevska tarifa): baška, umetno sušena po 115 do 117.50, za december po 120 — 122.50, za januar po 122.50 — 125.

+ **Novosadska blagovna borza** (12. t. m.) Tendenca stalna. Promet 43 vagonov. — **Pšenica** (76 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor 151 — 153; srednjebaška 152—154; baška potiska 155 — 157; ladja Tisa 157 do 159; ladja Begej 156 — 158; gornjebaška 153 — 155; gornjebanatska 151 — 153; južnoban. 147—149; srem. 152—154; baška, srem., 78 kg 154—156. **Ječmen:** baški, sremski, 65/6 kg 90 — 97.50. **Oves:** baški, sremski 95 — 97.50 **Rž:** baška 125 — 127.50 **Koruza:** baška 52 — 54; za december 53 do 55, za marc - maj 68 — 70; banatska 49 do 51; sremska 52 — 54; baška sušena 61 do 63; banatska sušena 59 — 60; sremska sušena 62 — 64. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 247.50 — 262.50; »2« 227.50 »5« 210—220; »6« 170—180; »7« 125—135; »8« 85 — 90. **Otrobi:** baški in sremski 58—60; banatski 56 — 58. **Fižol:** baški beli 117.50 do 120.

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 13.: Zaprto.
Sreda, 14.: Zločin in kazen. C.
Četrtek, 15. ob 15.: Roksi. Dijaška predstava po znatno znižanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 13.: Erika. D.
Sreda, 14.: Manon. Sreda.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 12.: Zemlja smehljaja. C. Znižane cene.
Sreda, 14.: Zaprto.

Priporočljiva božična - darila

D. 38

Ženske copate, tople in udobne, podplati iz filca in usnja.

D. 35

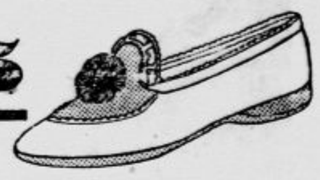

Tople Cosy-copate za deklice v modernih barvah. Ženske, razni modeli. Din. 40.— in Din 45.—.

D. 85

Ženski čevlji, solidna izdelava, usnjati podplati, črni ali rjavi. Druge oblike in barva D. 95.—.

D. 75

Elegantni in lahki čevlji iz finega rjavega baržuna. Letošnja moda, imitacija nubuka.

D. 95

Ženski čevlji s francosko peto, zelo poceni, velika izbira lepih modelov.

D. 85

Moške galoše, samo znane svetovne znamke, prima težka kvaliteta.

D. 48

Ženski snežni čevlji, dokler traja zaloga. Druga vrsta D. 65.—, celi iz gumija z ovratnikom samo D. 98.—.

D. 95

Ceneni moški polčevlji, črni ali rjavi, usnjati podplati. Druga oblika samo D. 125.—.

D. 55

Ženski domači čevlji iz velbloдske dlake, podplati iz filca in usnja, zelo topli. Moški D. 65.—, vel. 31—35 samo D. 35.—

D. 125

Moški čevlji iz boksa, črni ali rjavi, prima usnjati podplati. Druga moderna oblika samo D. 145.—.

Humanik

LJUBLJANA, Dunajska cesta štev. 1 a (Petovia) — **MARIBOR,** Gosposka ulica 17. **CELJE,** Aleksandrova cesta 1.

Graviranje

Sitar & Svetek, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. 340-30

PRIJATELJ GOSPODINJE

prišteđi	na kurivu	40—60 %
pospeši	kuhanje za	30 %
zviša	toploto za	75 %

Ta patentirani štedilni obroč je mogoče namestiti na vsak štedilnik in stane za srednje gospodinjstvo komaj Din 190.— do Din 250.— pri 15045

JELODVOR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša dobra soproga, skrbna mati, stara mati, tašča, gospa

Jožefa Zurlini

roj. Kocjan

soproga žel. strojevodje v pokoju

danes zjutraj v Divači po dolgem in muke polnem trpljenju Bogu vdana preminula.

Divača, Ljubljana, dne 12. decembra 1932.

Žalujoče rodbine: Zurlini, Mlakar in Paulina.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

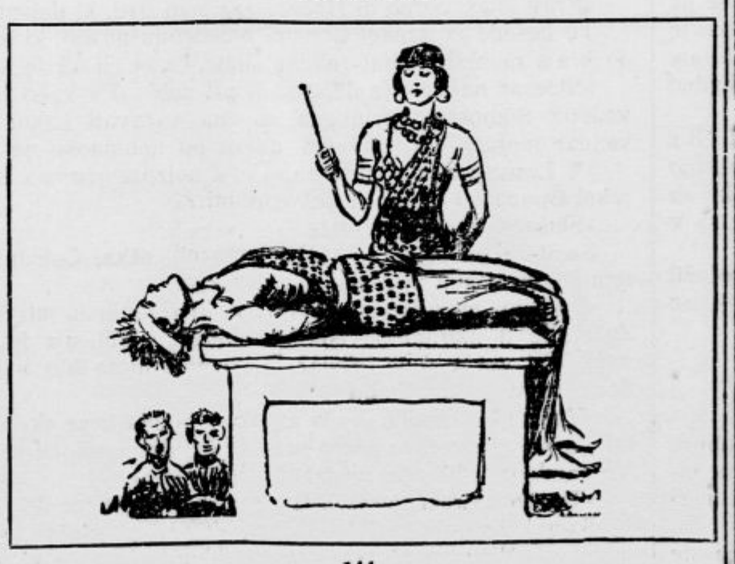

144.

Svečeniki so planili na Tarzana in ga položili čez oltar. Uganil je, da se bo ljubka ženska čez minuto ali dve izpremenila v besno, krvoločno morilko. S kadečim se nožem v roki bo iz zlate čašice, ki je stala pred njo na oltarju, prva lokala rdečo, vročo kri svoje žrtve.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Nenadoma nas je zapustil in odšel v večnost naš ljubljeni soprog, oče in stari oče, gospod

Josip Podbregar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 13. t. m. ob 2. uri iz hiše žalosti, Nunska ulica 21, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. decembra 1932.

Žalujoči rodbini Podbregar — Deržaj

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da nam je naša dobra mama, gospa

Terezija Fajdiga

gostilničarka

dne 10. decembra ob pol 9. uri zvečer, previdena s tolažili sv. vere, nenadoma preminula.

Pogreb pokojne se je vršil v ponedeljek, dne 12. decembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Zaprice 14, na pokopališče Žale v Kamniku.

Kamnik, dne 11. decembra 1932.

15062 **Žalujoči otroci in ostalo sorodstvo.**

Iz življenja in sveta

Angleški prijatelji živali zahtevajo zaščito

Tajnik angleške zveze za zaščito živali izroča poslancu Gowru peticijo s podpisi 300.000 prijateljev živali, ki zahtevajo zakon o zaščiti svojih ljubljencev

Lahki akumulator je tu!

Dalekosežna iznajdba Francoza Cira

Avtomobilski industriji, brezžični telegrafiji in zrakoplovstvu se obeta v najbližnji prihodnjosti velikanski preobrat. Francoski izumitelj Ciro, ki se trenutno mudi v Braziliji, je namreč po poročilih iz Amerike odkril lahek električen akumulator na podlagi joda in cinka. Izum prekaša vsa pričakovanja. Akumulator je namreč mnogo lažji od dosedanjih svinčenih akumulatorjev, se da zapreti in ne izpuhteva nobenih nevarnih plinov, kaže pa mnogo večjo kapaciteto in je zelo trpežen. Konstrukcija aparata je čisto enostavna. Naprava sestoji iz cinkove palice in centralne elektrode iz oglja ter iz jodove raztopine. Aparat je tako skonstruiran, da se lahko napolni s poljubno množino elektrike, ki jo potem lahko z veliko brzino oddaja.

Vprašanje rekonstrukcije akumulatorjev je že genialni izumitelj Edison označil za eno najnujnejših temeljnih vprašanj razvoja moderne elektrotehnike. Doslej ni prišel temu problemu še nihče v okom. Izgledi glede praktične uporabe močnega akumulatorja majhne teže in brez kislin so velikanski. Če se je francoskemu izumitelju stvar v resnici posrečila, ni dvoma, da je storila elektrotehnika s to iznajdbo velik korak naprej.

Cepivo proti sifilisu

»Monakovski zdravstveni tednik« priobčuje iz peresa dunajskega zdravnika dr. L. Spitzerja senzacionalno poročilo o novem sredstvu proti sifilisu. Gre za cepivo, ki se je v doslej preizkušenih primerih sijajno obneslo. Z njim so cepili celo hudo bolne sifilitike, pri katerih so odrekla vsa dosedanja kemična sredstva. Pri hudih bolečinah v glavi, ki so značilne za luetike, so bolečine že po nekaj injekcijah ponehale. Posebnost cepiva pa je tudi v tem, da leči celo simptome, ki so veljali doslej za neozdravljive, n. pr. pri otrplost zenic.

Nov osnovni del materije

Prof. Haraldu Ureyu,

ameriškemu fiziku na Columbia univerzi v Newyorku, se je posrečilo važno odkritje, ki bo temeljito izpopolnilo sedanje naziranje o osnovnem sestavu vseh prvin. Posrečilo se mu je namreč izolirati vodikove atome dvojne atomske teže. Na ta način bo v prihodnje mogoče razjasniti sestav nekaterih kompliciranih atomskih jeder, katerih si doslej ni bilo mogoče nazorno predstavljati. Poleg vodikovega in helijevega atoma bo veljal poslej kot osnovni del materije tudi težki vodikov atom

Björnstjerne Björnson v zgodbicah

Björnson se je vedno živo zanimal za politične razmere svoje dežele in je aktivno posegal v njene strankarske boje. Zato so mu očitali, da živi dvojno življenje. O tem pa je dejal nekoč Strindbergu: »Ta očitek je neupravičen. Politiko delam kot umetnost in moje pesniško delo je vendar tudi umetnost.«

*

Nekoč ga je obiskal neki politik. Rekel mu je: »Vas je treba res zavidati! Niste samo velik pesnik, temveč tudi vaše finančne prilike so videti v najlepšem redu.«

»Nasprotno,« se je nasmehnil Björnson, »motite se. Morda sem res velik pesnik, toda z mojimi financami je drugače. Jutri moram poravnati dolg sto kron, a še vedno ne vem, kje jih naj dobim. Hočete staviti z menoj, da moram skrbeti ne samo zase in za svojo ženo, temveč tudi za drugih 28 lačnih želodcev?«

Politik se je zasmejal: »Takšno stavo rad sprejmem.« Pesnik ga je nato pozval, naj gre z njim in ga je povedel do majhnega paviljona za hišo: »Vidite,« je rekel, »tu je mojih ostalih 28 lačnih želodcev, ki moram zanje skrbeti.« V paviljonu je bilo 27 kokoši in 1 petelin. »Zmagali ste,« se je zasmejal politik. »In na ta način bom jutri poravnal moj dolg,« je dostavil pesnik.

*

Björnson je umrl 26. aprila 1910. v Parizu in se nikakor ni mogel sprijazniti z mislijo, da mora umreti.

»Hotel sem napisati še toliko stvari,« je vzdihnil. »Ne smem umreti! Saj sem napisal doslej samo 20 dram, 2 romana, 1 epsko pesnitev, mnogo pesmi, kakšnih 25 povesti, okrog 25.000 člankov in 30.000 pisem. In ta slavospev na spomlad (ki ga je takrat pisal) naj bi bil moje zadnje delo? Ne morem verjeti. Ozdravel bom in delal dalje.«

To so bile njegove zadnje besede, kajti takoj nato je padel v agonijo in ni prišel več k zavesti.

Jod proti spanju

Po zadnjih raziskovanjih ameriškega zologa Carterja učinkujejo jodove spojine, kakršne izločuje ščitna žleza, na zimsko spanje in na spanje sploh. Carter je injeciral žabi, ki je spala zimsko spanje, malenkostno dozo ščitne izločnine in takoj ji je začelo srce utripati kakor v poletnem času. S sličnimi poskusi je ugotovil vpliv jodovih spojin tudi na navadno spanje ljudi in živali.

Neizpolnjeni čudež

V belgijski občini Beauring je vladala zadnje dni ogromno razburjenje. Pet otrok je pripovedovalo doma, da se jim je na vrtu ondotnega samostana prikazala Mati božja. Vsak dan se je na tistem mestu zbralo več sto ljudi, ki so pričakovali, kdaj se bo čudež ponovil. Otroci so namreč pripovedovali, da so prosili Mater božjo, naj ozdravi nekega slepca. Prikazen jim je baje naročila, naj pridejo z nesrečnikom na samostanski vrt, kjer se bo izvršilo čudežno ozdravljenje. Glas o stvari se je tako razširil med ljudmi, da je na dan, ko se je imelo izvršiti čudežno ozdravljenje, zbralo na vrtu nad 10.000 oseb. Vsi so čakali, kdaj se bo čudež izpolnil, toda čakali so zaman. Prikazen se ni ponovila in slepca so morali odnesti neozdravljenega domov. Ker pa to še ni bilo dovolj ljudem, so končno posegle vmes oblasti, ki so prepovedale nadaljnjo zbiranje pred samostanom.

Medveda je srečala

Iz Korneuburga poročajo: 49letna Marija Svetlikova z Dunaja, ki ima trgovino z živili, se je pred dnevi napotila na kmete, da bi nakupila živila za prodajo. Po opravkih je prišla tudi v Gerasdorf. Ko je hotela čez neko pot, jo je nenadoma napadel močan kosmatin, ki je, kakor se je naknadno dognalo, pobegnil iz nekega cirkusa. Medved je Svetlikovo nevarno oklal in jo razpraskal s šapami. Ko je začela napadenka klicati na pomoč, so prišli kmetje, ki so medveda ustrelili. Nesrečni prodajalki je medved potegnil z glave polovico kože z lasmi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Ko se začno cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste **»Franz Josefovo« vodo,** ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Spomenik Aristidu Briandu

Francoski kipar Guilaume je izklesal lik Aristida Brianda. Spomenik bodo odkrili na obletnico smrti velikega državnika

Björnsonov sin pred očetovim grobom

Ob stoletnici Björnsonovega rojstva polagajo Norvežani venec na grob svojega velikega buditelja v navzočnosti njegovega sedaj 72letnega sina (v sredi)

„Carstvo ljudomrzcev“

Otok samote željnih ameriških milijonarjev

Ameriški milijonar Wright, ki je doslej samotaril v državi New Yersey, se je lotil izvedbe načrta, katerega je premišljeval celo vrsto let. Otok Cabrera, ki leži v skupini Balearskih otokov, namerava zase in za nekatere svoje prijatelje preobraziti v carstvo sovražnikov ljudi

Wright je sestavil tozadevna pravila, ki zbujajo s svojimi določbami splošno pozornost. Na Cabreri bodo ameriški bogataši živeli brez strahu za svoje imetje, bati se jim ne bo nobene gospodarske krize, demonstracij, korupcijskih afer in konkurence, seveda tudi ne prohibicije. Vsakdo bo živel po svoji volji, katere mu ne bo nihče kratil. Osnovno načelo v tem »carstvu ljudomrzcev« pa bo skromnost in samota. Cabrera bo tako postal otok invalidnih puščavnikov, ki se sicer ne bodo posvečali verskim vajam, vendar pa bodo živeli zase in jim bo življenje teklo samo v strogem delu.

Cabrera je otok, ki meri v dolžino kakšnih pet kilometrov. Na njem bodo zgradili dvajset vil z vsem komfortom. Presledki med poslopji bodo tolikšni, da se bo vsak stanovalec lahko čutil samotnega in nezavisnega od ostalih naseljencev. Na Cabrero bo lahko prihajal vsak milijonar, ki si bo želel začasne odljudnosti. Posebna pravila te kolonije predvidevajo takšen način življenja, da se ne bo nihče čutil prizadetega v svojem miru in samoti. Družabnost bo izključena. Na otok bo smel samo tisti, ki ima v svojem srcu dovolj mržnje do človeka.

Za izvajanje predpisov je poskrbljeno z naravnost drakoničnimi uredbami. Menda ni treba pripominjati, da predvidevajo Wrightova pravila strog celibat. Ženskam bo zategadelj dostop na Cabrero zabranjen. Wright je namreč uverjen, da bi že prisotnost ene same ženske v koloniji milijonarjev pokvarila red in uničila »harmonija ljudomrzcev«. Določbe mistra Wrighta prepovedujejo tudi rabo glasbil in radia. Otroci, ptice in živali ne bodo imeli na Cabreri prijateljev in zaščitnikov. Wrightov načrt je napravljen za eno leto in če se bo obnesel, ga bodo dogovorno podaljšali.

Nobelov praznik v Stockholmu

Kakor vsako leto, so imeli tudi letos 10. decembra v švedski prestolnici v veliki dvorani Koncertnega doma Nobelovo slavje v nazočnosti članov kraljeve rodbine in mnogih drugih odličnikov. Zunanje lice slavnostnega dneva je kazila samo odsotnost angleškega pisatelja Galsworthyja, ki se je bil zaradi bolezni opravičil, da ne more priti v Stockholm. Dal se je zastopati po angleškem poslaniku na stockholmskem dvoru.

Svečanost se je pričela s pozdravnim nagovorom predsednika Nobelovega zavoda, bivšega ministra Hamarskjölda. Ta je podelil besedo prof. Söderbaumu, ki je utemeljeval nagraditev prof. dr. Irvinga Langmuirja. V nasprotju z lanskoletnima laureatoma Bergiusom in Boschom je doletela letos nagrada za kemijo tehnika, dočim se je doslej podeljevala zgolj učenjakom čiste znanosti.

Za angleška medicinca sira Charlesa Sherringtona v Oxfordu in prof. Edgarja Douglasa v Cambridgeu je besedoval prof. Liljestrand. Tolmačil je teorije obeh odlikovancev o refleksnih gibih in nevronih. Nato so prejeli odlikovanci diplome in spominske kolajne iz rok kralja. Za Johna Galsworthyja, ki ni prišel osebno, je govoril član Švedske akademije, lirik dr. Anders Oesterling, ki je podal obris življenja in dela laureata, za kar se mu je v imenu slavljenca zahvalil angleški poslanik. Nagrada za fiziko in za mir se letos ni podelila in se bo zadevni kapital prištel glavnici za laureate prihodnjega leta.

Šola za slavčke

Kalifornijski slavčki ne pojejo tako lepo kakor njih tovariši v južni Evropi. To dejstvo je zelo grizlo vrle Kalifornijce, ki so sklenili, da bodo svoje slavčke že naučili peti. V to svrho so v južni Evropi posneli na gramofonske plošče izvirno slavčkovo petje. Gramofone s temi ploščami bodo namestili po logih in upajo, da bodo imeli najboljši vpliv na pevsko kulturo domačih slavčkov.

ANEKDOTA

Predsednik nekega dobrodelnega društva je ošteval lahkomiselno žensko, ki je prišla ponovno po podporo, češ da je dobila četrtega otroka. Vprašal jo je kdo mu je oče in je bil nemalo presenečen, ko je zvedel, da je to oče njenih prejšnjih otrok. »Zakaj pa se potem ne poročite z njim?« je vprašal. »Mi pač ni tako simpatičen«, je odvrnila prosilka malo v zadregi.

Vsak dan ena

Mornarič (po brodolomu): »Hvala bogu, jutri mi vsaj ne bo treba ribati palube...«

Michel Zévaco: 216

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Zunaj je bil baš tisti čas dneva, ko ni niti več svetlo, niti še ne tema. Saint-Julien je zavil na desno v ulico Sv. Honorija. Stopal je brez naglice, ne da bi se skrival, zatopljen v sanjarijo, ki je morala biti prijetna, sodeč po zadovoljnem smehljaju, ki mu je pregibal obraz.

In res: malopridnež je v duhu štel zlatnike, ki jih je bil zaslužil s svojim izdajstvom — ne vštevši tistega, kar si je bil brezvestno prisvojil od svot, katere sta mu bila zaupala Leonora in Concini za njegova temna podjetja. Že se je videl bogataša, valjajočega se v denarju.

Pravkar je bil krenil v Orleansko ulico, ko mu je nekdo položil roko na ramo. Odskočil je in zgrabil za rapir, kakor zver, ki se mahoma pripravi za skok.

A miren, ravnodušen glas ga je ogovoril:

»Nu, kaj ti pa je, Saint-Julien?«

Tisti, ki je tako rekel, ni bil nihče drugi kakor Concini.

Saint-Julien je s plamenečim pogledom ošinil gospodarjev obrat. Concini je bil miren: še smehljal se je, kakor da bi se čudil nenavadnemu razburjenju mladega človeka. Vohun se je potolažil in si potegnil roko po znojnem čelu.

»Ne zamerite, svetlost,« je dejal. »Ves zamišljen sem bil, pa ste me tako iznenadili.«

»Diavolo, dragi,« je smeje se rekel Concini, »brzdajte svoje živce. Ko vas vidi človek takole vznemirljivega, bi skoraj mislil, da nimate čiste vesti!«

Saint-Julien je skrivaj vrgel oči okoli sebe in jih nato spet uprl v Concinija. Ta se je še vedno od srca smejal. Očividno se je samo šalil. Dobre volje je bil. Saint-Julien, dokaj pomirjen, je s prisiljenim smehom odvrnil:

»Ali, vaša svetlost, ura ni taka, da bi smel človek ustaviti svojega bližnjega, ne da bi ga prej okliknil.«

»Prav imaš, corpo di Bacco! Jaz sem tisti, ki delam neumnosti.«

Te besede je izrekel Concini z dobrodušnostjo, ki bi bila morala do kraja razpršiti Saint-Julienu sume, če bi jih bil še imel.

»Ničesar ne ve,« je dejal sam pri sebi. »Pa kako bi tudi mogel vedeti? Signora Concinijeva se zna varovati kakor malokdo. A vendar moram biti previden, da se po neumnosti ne izdam.«

»V Louvre sem namenjen,« je z neizpremenjeno ljubeznivostjo rekel Concini. »Ali me hočeš spremiti?«

»Slušam, vaša svetlost!«

Saint-Julien bi se bil težko izmuznil, zakaj Concini mu je med tem že segel pod pazduho in nadaljeval:

»Spotoma mi lahko poročaš o svojih ukrepih za jutrišnjo odpravo. Zakaj, to ti moram povedati, mojega potrpljenja je konec. Jutri mora biti vse v redu, slišiš? Rokovnjač mora biti v ječi, njegovo dekle pa v mojih rokah.«

»Vse se bo zgodilo, vaša svetlost, bodite brez skrbi. In dovolite mi, da vas opozorim: samo zato se še nisem odločil za dejanje, ker ste sami preložili vso reč na jutrišnji dan.«

»Tudi to je res, corpo di Bacco! Nestrpnost me dela krivičnega.«

Saint-Julien, ki je bil zdaj popolnoma potolažen, se je skrivaj namuznil. Njegova pšenica je šla v klasje, da bolje ni mogla!

»Svetlost,« je rekel, »prvi koraki so že storjeni. Dva izmed rokovnjačevih prijateljev, ki sta stražila dekletovo stanovanje, sta ob tej uri v mojih rokah. Izpustim ju šele jutri zvečer, ko bo vse opravljeno.«

»Mislil sem, da so bili trije?« je malomarno vprašal Concini.

»Da, svetlost, trije so bili, a tretji je počival, med tem ko sta bila ta dva na straži. Ni se mi zdelo pametno hoditi ponj na dom. Razen tega je tudi treba, da najde Jehan vsaj enega svojih pajdašev; drugače bi si utegnil poiskati drugih, in vso stvar bi bilo treba začeti od kraja.«

»Resnica je,« je prikimal Concini.

Izpustil je bil spremljevalčev komolec in si jel trebiti nohte z bodalcem, ki ga je izdrl iz žametaste nožnice.

Saint-Julien je ustrežljivo pojasnjeval:

»Najel sem kakih deset potepuhov. Z njimi naskočimo hišo in se polastimo dekleta. Vaši ljudje jo spravijo tja, kamor jim porečete, mi pa ostanemo skriti v hiši in počakamo rokovnjača. Ko pride, nastavimo služkinji bodalo na grlo in jo prisilimo, da mu odpre; tako si ne bo mislil nič hudega. Že prej pa pripravimo v veži kako oviro. Spotaknil se bo — padel — in imeli ga bomo!«

Med takimi pogovori sta bila prišla do ulice Sv. Tomaža, nekaj korakov od obzidja. Po tej ulici je bila v Louvre najkrajša pot; lahko si pa tudi zavil na levo, po Beauvaiški ulici, ki te je privedla na zadnjo stran kraljevskega gradu.

Concini je krenil po tej ulici. Ker je bil rekel, da je namenjen v Louvre, ni bilo v tem ničesar nenavadnega, in Saint-Julien se ni prav nič začudil.

Na zelo samotnem kraju ulice sta obstala. Nikjer ni bilo videti žive duše. Če bi bil Saint-Julien manj zaupljiv, bi ga bilo moralo to zaskrbeti. A Concini je bil tako miren, tako prijazen kakor sam vtelešeni smehljaj! Nemogoče mu je bilo prisoditi slab namen.

»Vse to si krasno uredil,« je rekel z vidnim zadovoljstvom. »Zaslužil si bogato nagrado — evo je!«

PHILIPS RADIO

„Super Inductance“ aparat

JE BOŽIČNO DARILO, KI VAS STALNO NAPREJ OBDARJA

Sport

Zimskosportni program Mariborskega smučarskega kluba

Agilni smučarski klub je izdal lično brošourico, ki vsebuje njegov zimskosportni program in obrazlaga posamezne tečaje, tekme in izlete. Poleg tega opisuje tudi posamezne zimskosportne postojanke, na katerih se bodo vršile prireditve kluba, železniške zveze itd.

Letošnji program Mariborskega smučarskega kluba je:

TEKME:

8. januarja: klubska, Ruška koča, Pohorje.
19. februarja: medklubske skakalne, Maribor.
26. februarja: 50 km vztrajnostna, Ruška koča, Pohorje.
17. aprila: tekma v smuku, Uletova koča, Peca, Karavanke.

TEČAJI:

1.—25. decembra do konca sezone, Pohorski dom, Pohorje.
25.—31. decembra: Ruška koča, Pohorje.
25.—31. decembra Sv. Lovrenc na Pohorju.
1.—7. januarja Ruška koča, Pohorje.
5.—9. januarja do konca sezone, Zdravilišče Rogaška Slatina.
9.—15. januarja. Koča na Pesku, Pohorje.
16.—22. januarja. Senjorjev dom, Pohorje.
8.—1. februarja do konca sezone, Zdravilišče Rimski vrelec, Guštanj.
2.—5. februarja v Konjicah.
6.—12. februarja. Koča na Pesku, Pohorje.
13.—19. februarja. Ruška koča, Pohorje.
11.—17. aprila. Alpinski tečaj, Uletova koča, Peca, Karavanke.

IZLETI:

14. in 15. januarja iz Brezna preko Kobanskega v Maribor.
20.—25. februarja iz Maribora preko Pohorja na Peco.

Informacije dajejo »Mariborski smučarski klub«, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8, v Ljubljani pa A. Gorec, sportna trgovina, Tyrševa cesta 1, B. Kolb, Šelenburgova ulica in Alpina, sportna trgovina, Masarykova 14.

SK Reka. Drevi ob 20. seja upravnega in veseličnega odbora v gostilni Oblak na Glincah.

Smučarski klub Ljubljana poziva vse one tekmovalce, ki so se prijavili za II. tečaj na Koprivniku, da se zanesljivo udeleže sestanka v sredo ob 19.30 v damski sobi kavarne Emone. Istotam v četrtek ob 20. seja tehničnega odbora. Oboje važno!

SK Ilirija (nogometna sekcija). Važna seja sekcijskega načelstva bo danes ob 18.15 v »Evropi«. Istotam bo jutri, v sredo, ob 18.30 sestanek I. moštva in rezerve, katerega naj se udeleže tudi člani načelstva.

Redni občni zbor SK Ilirije se vrši v petek 16. t. m. ob 20. v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. — Drevi ob 20.30 je plenarna seja upravnega odbora, na kateri naj sekcije sigurno predložé svoja letna poročila, v kolikor jih niso že oddala tajniku.

Radio

Torek, 13. decembra.

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura. — 12.15: Radio - kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, radio - kvartet, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Gospodarska socialna vzgoja. — 19.30: Pokrajinske slike. — 20: Prenos jugoslovenskega večera iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, plošče.

Sreda, 14. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Plošče. — 18.15: Fonetični poskusi dr. Vebra. — 19: Ruščina — 19.30: Literarna ura. — 20: Foersterjev večer. — 21.15: Salonski kvintet. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16: Narodna glasba. — 20.15: Pesmi. — 20.55: Lahka godba. — 21.30: Japonske melodije. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Dramski večer. — 20.45: Koncert orkestra. — 22.10: Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Mešan program. — 19.55: Filharmonični orkester. — 22.15: Godba za ples. — BRNO 19.05: Orkester balalajk. — 19.35: Sluhoigra. — 20.25: Zborovski koncert. — 21: Orkester. — 22: Plesna glasba. — VARŠAVA 18: Lahka glasba. — Koncert pevskega zbora. — 21.05: Klavirski koncert. — 22.05: Pesmi. — 23: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 20.35: Orkestralen koncert. — 21.50: Lahka godba. — BERLIN 20.05: Bachove variacije za klavir. — 21.05: Sluhoigra. — Plesna glasba — KÖNINGSBERG 19.30: Plesni večer. — 21.10: Sluhoigra. — Lahka in plesna glasba. — MÜHLACKER 19.30: Godba na harmoniko. — 20: Koncert orkestra in solistov

Notarska pisarna v Ptuju

(prej notar Kaz. Bratkovič)

od 15. decembra 1932 dalje
v hiši oo. minoritov, nasproti minoritske cerkve

Sevnik Lavoslav
notar v Ptuju 14988

Najcenejša in najlepša božična darila

so božične knjižne zbirke Tiskovne zadruge v Ljubljani

Šelenburgova ulica 3.

Vsaka slovenska družina mora imeti svojo domačo knjižnico, ki ji naj bo vir izobrazbe, napredka in zabave. Tiskovna zadruga hoče vsakomur pri tem pomagati in je zato svojim knjigam

globoko znižala cene za božič.

Zbirke, ki smo jih sestavili za to priliko in ki so spodaj navedene, Vam nudijo *najlepšo in najbogatejšo izbiro.* Naše knjige so poučne, zabavne, zanimive, lepo opremljene in imajo

trajno vrednost.

Knjige Tiskovne zadruge so *najlepša in najcenejša božična darila.* Med Slovenci jih je razširjenih že več stotisoč, kar priča o njih privlačnosti.

Izberite in naročite jih takoj, da jih dobite po globoko znižanih cenah in pravočasno za božič.

Kako naročim božične zbirke?

Knjige se dobe v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3. Zunanji naročniki naj izpolnijo in izrežejo *naročilnico* ter jo odpošljejo. Istočasno z naročilnico je poslati denar po poštni nakaznici ali čekovni položnici, ki je na razpolago na vsaki pošti za 25 par. Na položnico je napisati naslov: Tiskovna zadruga, knjigarna v Ljubljani, poštni čekovni račun št. 11.926.

Na naročilnico brez nakazila se ne moremo oziratl!

NAROČILNICA.

Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

_____, dne _____

Podpisani naročam (katero?) _____ zbirko knjig,

oziroma iz X. zbirke te-le knjige: _____

_____

_____

_____

Knjige naj bodo broširane,*) v platno, v polusnje vezane.

Pošljite mi položnico.

Istočasno pošiljam za knjige in poštnino Din _____.

Po prejemu nakazila mi knjige takoj pošljite.

*) Česar ne želite, prečrtajte!

_____
naročnikov podpis.

I. zbirka: Luksuzne, salonske knjige.

1. *Jakopičev jubilejni zbornik.* 2. *Album slovenskih književnikov.*

Obe knjigi skupaj: broš. Din 130.—, nam. Din 240.—
vez. „ 190.—, „ „ 300.—
s poštnino 12 Din več.

II. zbirka: Spisi Podlimbarskega.

Maselj-Podlimbarski: Zbrani spisi. Urejuje dr. J. Šlebinger.

I. zvezek: Slike in črtice. — Gorski potoki. — Tovariš Damjan.
II. zvezek: Potresna povest. — Moravske slike. — Vojvoda Pero in perica. — Črtice.
IV. zvezek: 1. in 2. knjiga: Gospodin Franjo.

Štirje zvezki: broš. Din 140.—, nam. Din 280.—
vez. „ 200.—, „ „ 340.—
poštnino 12 Din več.

III. zbirka: Kompleten Tavčar.

Tavčar Ivan: Zbrani spisi. Urejuje dr. Prijatelj.

I. zvezek: Gospa Amalija. — Dona Klara. — Antonio Gledjević. — Povest v kleti. — Bolna ljubezen. — Mlada leta. — Margareta. — Ivan Slavelj. — Valovi življenja. — Med gorami. (Slike iz loškega pogorja.)
II. zvezek: In vendar — Soror Pia. — Tat. — Čez osem let. — V Karlovcu. — Gospod Ciril. — Mrtva srca.
III. zvezek: Otok in struga. — Tiberius Pannonicus. — Kuzovci. — Vita vitae meae. — Janez Solnce.
IV. zvezek: Grajski pisar. — 4000. — V Zali. — Izgubljeni Bog.
V. zvezek: Izza kongresa.
VI. zvezek: Cvetje v jeseni. — Visoška kronika.

Vseh šest zvezkov skupaj: broš. Din 300.—, nam. Din. 492.—
vez. „ 400.—, „ „ 586.—
s poštnino 12 Din več.

IV. zbirka: Jurčič in Jenko.

1. *Jurčič Josip:* Zbrani spisi. Urejuje dr. Prijatelj.

II. zvezek: Spomini starega Slovenca. — Tihotapec. — Jurij Kobila. — Dva prijatelja. — Vrban Smukova ženitev. — Grad Rojinje.
III. zvezek: Kloštrski žolnir. — Deseti brat.
IV. zvezek: Golida. — Hči mestnega sodnika. — Nemški valpet. — Dva brata. — Božidar Tirtelj. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Črta iz življenja političnega agitatorja. — Sin kmetiškega cesarja. — Sosedov sin.
V. zvezek: Pipa tobaka. — Moč in pravica. — Županovanje v Globokem dolu. — V vojni krajini. — Telečja pečenka. — Ivan Erazem Tattenbach. — Bela ruta, bel denar. — Na kolpskem ustju. — Doktor Zober.

2. *Jenko Simon:* Zbrani spisi. Urejuje dr. Glonar.
Pesmi. — Črte. — Kaznovana tercijalka. — Predpustnica. — Spomini. — Tilka. — Jeprški učitelj.

Vseh pet knjig stane: broš. Din 132.—, nam. Din 264.—
vez. „ 212.—, „ „ 344.—
s poštnino 12 Din več.

V. zbirka: Celoten „Dekameron“.

Eno najslavnejših del iz svetovne literature, poleg tega pa najzabavnejša knjiga, ki obravnava s humorjem in ironijo ljubezenske pustolovščine duhovništva in ostale srednjeveške družbe. Naša bogato ilustrirana izdaja je prava slaščica za dorasle čitatelje.

Boccaccio Giovanni: Dekameron. 3 zvezki.

Broš. Din 80.—, vez. Din 128.—, nam. Din 216.—
s poštnino Din 5.— več.

VI. zbirka: Sienkiewicz.

1. *Sienkiewicz:* Z ognjem in mečem.
3. *Sienkiewicz:* Potop II. del.

Vse tri knjige skupaj: broš. Din 140.—, nam. Din 290.—
vez. „ 182.—, „ „ 362.—
s poštnino Din 12.— več.

VII. zbirka: Za naše malčke.

1. *Dolgouhi Jernejček.*
2. *Princesa v pomaranči.*
3. *Koko in druge živalske zgodbe.*
4. *Mihec in princ lenuhar.*
5. *Čarobni studenec.*
6. *Božične pripovedke.*
7. *Vilinske gošli.*
8. *O srečnem krojaču.*
9. *Bili so trije velikani.*

Devet knjig stane: broš. Din 70. —, vez. Din 100.—
s poštnino Din 5.— več.

VIII. zbirka: Tudi za mladino.

1. *Levstik Vladimir:* Deček brez imena.
2. *Milčinski:* Tolovaj Mataj.
3. *Šorli Ivo:* Bob in Tedi.
4. *Filip Don:* Kako so se vragi ženili.
5. *Milčinski:* Zgodbe kraljeviča Marka.
6. *Zmaj Jovan:* Kalamandarija.
7. *Vaštetova:* Pravljice.
8. *Zmaj Jovan:* Pisani oblaki.
9. *Šorli:* V deželi Čirimurcev.

Vseh devet knjig stane Din 100.—
s poštnino Din 10.— več.

IX. zbirka: Shakespeareova dela.

Župančičeve prepesnitve genijalnega dramatika so po svoji dovršenosti in preprostosti naravnost šola naše najvišje jezikovne kulture.

Shakespeare: Dramatična dela. Prevel Oton Župančič.

1. Sen kresne noči.
2. Macbeth.
3. Othello.
4. Kar hočete.
5. Zimska pravljica.
6. Ukročena trmoglavka.
7. Komedija zmešnjav.

Vseh sedem knjig stane: broš. Din 100.—, nam. Din 176.—
vez. „ 140.—, „ „ 232.—
s poštnino Din 8.— več.

X. zbirka: Izbera zabavnih in poučnih knjig.

Izbero se lahko katerakoli knjiga. Naročilo mora znašati najmanj Din 50.—.

V oklepaju cena za vezane knjige.

	Din	Din
Župančičev jubilejni zbornik	20.—	(34.—)
Cankarjev zbornik	10.—	(20.—)
Debeljak: Solnce in sence	3.—	(10.—)
Jenko S.: Pesmi	3.—	(10.—)
Pretnar: V pristanu	10.—	(20.—)
Zbašnik. Pesmi	5.—	(12.—)
Feigel: Tik za fronto	6.—	(12.—)
Lah: Angelin Hidar	10.—	
Lah: Knjiga spominov	15.—	(25.—)
Milčinski: Drobiž	7.—	(12.—)
Novačan: Samosilnik	15.—	(22.—)
Šorli: Zadnji val	15.—	(25.—)
Goncourt: Dekle Eliza	5.—	(12.—)
Cervantes: Tri novele	4.—	(12.—)
France: Pingvinski otok	5.—	(12.—)
Barbusse: Ogenj	10.—	(20.—)
Andrejev: Plat zvona	5.—	(10.—)
Strug: Jutri	5.—	(10.—)
Andrejev: Povest o sedmih obešenih	5.—	(10.—)
Coster: Ullenspiegel	20.—	(36.—)
Vajanski: Leteče sence	10.—	(18.—)
Foggazzaro: Svetnik	20.—	(36.—)
Kaš: Dalmatinske povesti	3.—	(10.—)
Stare: Lisjakova hči	3.—	(10.—)
Dolenc: Izbrani spisi	5.—	(12.—)
Stritar: Sodnikovi	5.—	(14.—)
Zeyer: Tri legende o razpelu	10.—	
Puškin: Kapetanova hči	10.—	(18.—)
Kersnik: Cyklamen	10.—	(18.—)
Kersnik: Agitator	10.—	(18.—)
Pastuškin: Križev pot Petra Kupljenika	8.—	(16.—)
Zbašnik: Žrtve	10.—	(20.—)
Hearn: Knjiga o Japonski	14.—	(22.—)
Kmetova: Večerna pisma	8.—	(16.—)
Kunavev: Zadnja pot kapitana Scotta	18.—	(30.—)
Maupassant: Povesti iz dneva in noči	15.—	(25.—)
Meško: Kam plovemo	17.—	(27.—)
Sven Hedin: V azijskih puščavah	18.—	(30.—)
Tolstoj: Rodbinska sreča	13.—	(20.—)
Kozak: Boj za Mount Everest	18.—	(30.—)
Kersnik: Testament	9.—	(16.—)
Brežnik: Junaki prekomorskih poletov	18.—	(30.—)
Hašek: Pustolovščine vojaka Švejka I.	23.—	(32.—)
Hašek: Pustolovščine vojaka Švejka II.	23.—	(32.—)
Nansen: V noči in ledu	18.—	(30.—)
Vaštetova: Umirajoče duše	26.—	(36.—)
Ibsen: Gospa z morja	6.—	(12.—)
Novačan: Veleja	6.—	(12.—)
Novačan: Celjska kronika	20.—	(28.—)
Pregelj: Azazel	7.—	(14.—)
Derč: Dojenček	3.—	
Pitamic: Pravo in revolucija	3.—	
Ogris: Borba za jugoslovensko državo	5.—	
Ćorović: Rasa in vera	3.—	
Goršič: Socialna zaščita dece	5.—	
Hobhouse: Liberalizem	6.—	
Dr. Vošnjak: U borbi za ujedinjenu narodnu državu	60.—	(80.—)
Bon ton. Knjiga o lepem vedenju	40.—	(56.—)
A. Melik: Jugoslavija I./II.	40.—	(50.—)
Dr. F. Veber: Znanost in vera	15.—	
Čermelj L.: Materija in energija	16.—	
Seidel: Moderna izobrazba	8.—	(12.—)
Dr. Prijatelj: Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma	12.—	
Stříbrny: Simon Gregorčič	5.—	
Dr. Veber: Uvod v filozofijo	12.—	
Doyle: Napoleon Bonaparte	20.—	(32.—)
Čehov: Sosedje in druge novele	10.—	(20.—)
May Karl: Old Surehand	60.—	(92.—)
Melik: Kolonizacija Ljubljanskega barja	20.—	
Dostojevskij: Selo Stepančikovo (humor. roman).	30.—	(40.—)

oštnina se zaračuna naknadno po teži pošiljke.

MALI OGLASI

Pozor, gostilničarji, restavraterji!

Bermet vino črnino iz Fruške gore nudi B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora, v sodih od 50 litrov naprej. To najboljše zdravilno vino je edinstveno na svetu. Odlikovano s prvimi nagradami. Brez Bermet vina Vaša gostilna ne bo napredovala. — Zahtevajte ponudbe od B. Marinkova, Sremski Karlovci, Fruška gora. 302

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Mesar. pomočnika
sprejmem za Ljubljano. — Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 50178-1

Maserko
dobro izurjeno, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Maserka«. 50324-1

Služkinje
ne nad 30 let stare, izvejo za službo v posredovalnici v Šelenburgovi ulici 7/I. — Brezposelna dekleta dobe pronočišče. Naroča se list »Gospodinjska pomočnica«. 50300-1

Postrežnico
zmožno, sprejme. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 50336-1

Gospa ali gdč.
šedne zunanjosti, solidna, dobi službo prejemalke pri velikem podjetju v Ljubljani. Kavcija potrebna. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Vlijudna III«. 50337-1

Uslužbenca
s 10—25.000 Din kavcije, sprejmem za boljša dela. Ponudbe na ogias. oddelek »Jutra« pod »Takoj 500«. 50349-1

Pletilja nogavic
sprejme takoj Fani Poljanec, Topničarska ulica 8. 50350-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Služba skladiščnika
ali pazника, išče se. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vesten — pošten«. 50291-2

Dekle za vse
sprejmem k 2 osebama. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva in čista«. 49978-2

Uradnik
z dolgoletno prakso, sprejme vsako delo — samo da zamore dati otrokom hrane. Prijazne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Večno hvaležen«. 50287-2

Društva, pozor!
Mlad kapelnik - pevovodja
akademično naobražen, violinist, prevzame godbe, zbore, orkester, ali uradniške posle. Prvovrstna priporočila. Sosič, Kokra — Kranj. 50282-2

Mlekar - sirar
z večletno prakso na ročni ali parni pogon, z dobrimi spričevali, išče primernega nameščenja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50051-2

Kot osebni tajnik ali hišni učitelj
išče nameščenje mlad in vesten akademik. Prevzel bi vzgojo in instrukcijo za srednje šole ter poučeval slov., srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, francoščino, korespondenco, knjigovodstvo, bilance, strojepisje, muziko in petje. — Dobra priporočila. Sosič, Kokra — Kranj. 50283-2

Dekle
staro 20 let, brez staršev, išče stalno službo pri manjši obitelji v Zagrebu ali v Ljubljani. Nastopi lahko 15. ali 16. decembra. Vajena je vseh hišnih del. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zanesljiva Slovenka«. 50301-2

Konjski hlapec
z dolgoletnimi spričevali, išče službo pri kakem trgovcu ali gostilničarju — proti 150 Din mesečne plače. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50339-2

Služkinja
dobro izvežbana v kuhi, išče službo pri boljši družini brez otrok. Eventuelno bi v stopila tudi v manjši hotel ali gostilno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani. 50338-2

Pridno dekle
staro 25 let, vajeno kuhe in pospravljanja boljših sob kakor tudi otrok, išče boljšo službo za takoj ali s 1. januarjem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50002-2

Akademik cand. arch.
s 7 semestri arhitekture v Nemčiji, išče službo pri arhitektu ali stavb. podjetju. Dobre reference. — Povšnar, Kokra 10, Kranj. 50261-2

Vajenci(ke)

Vajenko
s primerno šolsko izobrazbo, pošteno in zanesljivo sprejmem v trgovino z mešanim blagom, s hrano in stanovanjem v bliži. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 50305-44

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Plinski štedilnik
rišo na 4 kuhalnike prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50286-6

Peči na žagovino
razpoda večjo zalogo po zelo znižani ceni tudi na obroke ter 8 dnevno poskušnjo R. Jakelj, Slovenjgradec. 50024-6

Dobra šivilja
za obleke, plašče, perilo in deške obleke, se po nizki ceni priporoča na dom. — Rožna ulica 11, dvorišče. 50329-3

Najkoristnejše božično darilo
je nutrija — močvirski bober, ki daje dragocen kožuh in je skromen v prehrani. Po ugodnih cenah nudi Ovenkel, St. Peter v Savinjski dolini. 50315-6

Fotoaparat
Zeiss Ikon 6 × 9, prodam. Ulica na grad štev. 9. 50307-6

Zofo, 2 fotelja
2 stola in 2 stolčka, dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50347-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Kupim sani
dvovprežne in štirisedežne, tapecirane, nove ali rabljene, a dobro ohranjene. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sani«. 50277-7

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Radio-aparata
tri in štiricevni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50285-9

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Valjčni mlin in žage
ob železnici na Gorenjskem na stalni močni vodi ugodno naprodaj. Podjetje je zelo rentabilno, veliko kmečke in trgovske moljave. — Ponudbe pod »Večje podjetje« na oglasni oddelek »Jutra«. 50029-20

Krasna parcela
472 m², pri Sv. Krištofu naprodaj. Pojasnila daje Realitetna pisarna Grašek v Ljubljani, Masarykova 12. 50327-20

Stavbno parcelo
manjšo, ali hišo v Ljubljani kupim. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Parcela III«. 50213-20

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Cca 150.000 Din
vložim kot družabnik v zdravo podjetje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Rusno 62«. 50288-16

Prevzamem vlogo
300.000 do 500.000 Din Zadružne gospodarske banke, proti vknjižbi na krasno posestvo v mestu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Popolna sigurnost«. 49934-16

200.000 Din kapitala
ali vložne knjižice sigurnih zavodov iščem proti vknjižbi in mesečni renti 2500 Din Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mesečna renta 2500«. 49930-16

Družabnika
z 200.000 Din sprejme podjetje s trgovino v mestu. Oglasijo naj se le resni reflektanti na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »December 15«. 50348-16

Vložne knjižice
Ljubljanske mestne hranilnice, do 30.000 Din kupim. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Slučaje«. 50330-16

350.000—400.000 Din
iščem proti intabulaciji in 4000—5000 Din mesečne rente. Vzamem tudi vložne knjižice dobrih zavodov. — Ponudbe na ogias. oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurna investicija 350«. 49929-16

Prevzamem vlogo
do 120.000 Din Ljubljanske mestne hranilnice, proti intabulaciji in event. mesečnemu odplačilu. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Posestnik«. 50332-16

15 do 20 obveznic
2½ % ratne štete kupimo. Ponudbe z označbo cene pod »2½ %« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 50342-16

Dinarje za Šilinge
kupi Mlaker, Graz, Schmöllzergasse 14. 50331-16

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana Wolfova ulica 3

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Kompletna jedilnica
miza, ki se da raztegniti, 1 velika in 1 majhna kredenca, 6 stolov in 2 fotelja, skoro novo, naprodaj v Beethovnovi ulici 4/III. Ogledati med 18. in 19. uro med tednom ob nedeljah in praznikih pa med 11. in 12 uro. 49964-12

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Vino
lastnega pridelka, izborne kakovosti, po Din 6 liter prodaja A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška. 50016-33

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Buffet
dan in noč odprt, na prometnem kraju takoj prodam radi odhoda. Vprašati v Zagrebu, Radićeva ulica 13 50276-19

Trgovino in gostilno
kupim ali vzamem v najem. Ponudbe z navedbo obrata na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gotovina«. 50058-19

Sadje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (34)

Namizna jabolka
(kisla in sladka) najfinejše vrste razpošilja v zabojih od 25 kg naprej: Franc Leskovšek, trgovec, Mozirje. 50027-34

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Drva
bukove kroglice, tudi hrastove, kupi več vagonov firma J. Kušlan, Kranj. 50026-15

Kostanjev les
po najvišji ceni kupuje Zlatko Kralj, Zagreb, Dordiceva ulica 6/III. 50003-15

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijaka
v vso oskrbo sprejmem po Novem letu v bližini srednje tehnične šole in prve realne gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50280-22

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Sobo in kuhinjo
v okolici Mirja iščem za takoj. Ponudbe s ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Okolica«. 50314-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Enosob. stanovanje
s pritiklinami takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50295-21

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in vrtom oddam v Zelenj jami, Ljubljanska ulica 57. 50293-21

Vrtnarju
strokovnjaku, oddam na periferiji Splita vrt 1500 m² in malo stanovanje po najugodnejših pogojih. Informacije: Posrednička agencija Ferić, Split, Tvrtkova 1. 50224-21

Dvosobno
s kabinetom za 600 Din odda Realitetna pisarna Grašek, Masarykova štev. 12. 50328-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom, solnčno, — centr. kurjava, z vsem komfortom, takoj oddam v Levstikovi ul. 25. 50107-21

Dvosob. stanovanje
parketirano, s kuhinjo, jedilno shrambo, kopalnico in vsemi pritiklinami oddam s 1. januarjem družini z odraslimi rodbinskimi člani v Zelenj jami, Prešernova ulica št. 15. 50022-21

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sostanovalca
sprejmem na stanovanje z ali brez hrane. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50294-23

Sobo
elegantno opremljeno, za 280 Din oddam v Linhartovi ulici 28. 50140-23

Prazno sobo
oddam v Krojaški ul. 5/III ali Cankarjevo nabrežje 19 50290-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, z eno ali dvema posteljama poceni oddam blizu tramvaja v Sp. Šiški, Černetova ul. št. 31/I—4. 50289-23

Lepo sobo
oddam 1 ali 2 osebama — event. dijakoma ali zakonskemu paru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50297-23

Čisto sobo
v sredini mesta oddam solidni osebi — tudi za pisarno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50318-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom in električno oddam v neposredni bližini banske uprave. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50309-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom oddam v vili Na Kodeljevo 13 — blizu Leoniška. 50074-23

Sobo
oddam s 15. decembrom solidni osebi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50320-23

Sobo
lepo in zračno, parketirano z električno razsvetljavo in souporabo kopalnice oddam boljšemu gospodu ali gospodični s 15. decembrom v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50321-23

Lepo sobo
prazno ali opremljeno, v strogem centru oddam boljši stalnj stranki. Popolnoma separiran vhod, elektrika in parketi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50335-23

Solnčno sobo
v novi vili pri obrtni šoli oddam — najraje zakonskemu paru. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 50299-23

Sobo
novoopremljeno, z 2 posteljama in vhodom s stopnišče oddam v Križevniški ulici št. 7/II. 50325-23

Sobo
s poseb. vhodom in električno oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 50326-23

Sobo
lepo opremljeno, s parketom, električno in posebnim vhodom oddam v Židovski ulici št. 3/II. 50322-23

Gostilna Tomšič
na Zabjaku odda sobo za dve osebi s hrano, in sprejme sostanovalko k hčeri ter sostanovalca k sinu. — Sejne in klubove sobe na razpolago. 50314-23

Opremljeno sobo
separirano, čisto in solnčno ugodno oddam s 15. decembrom boljšemu gospodu ali gospodični — Cesta v Rožno dolino 44/II. 49968-23

Gdč. ali gospoda
sprejmem na stanovanje in hrano za 450 Din. Event. tudi samo na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50345-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobo s štedilnikom
v bližini Ambroževega trga išče mirna stranka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Soba«. 50292-23/a

Opremljeno sobo
s štedilnikom, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Eventuelno periferija«. 50306-23/a

Dve prazni sobi
pritlični, v centru mesta iščem s 1. januarjem za mirno obrt. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Center 100«. 50323-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

»40«
Žalostna — ker pozabljena! Poljub Tvoj Kec. 50284-24

»Slamič—Emona«
Damu crnku čeka častnik u sredu 19. časova u kavanj »Miklič« — ako nemoguće, molim dopis Jutru pod gornjom šifrom. 50304-24

Dvignite pismo
pod značko »Božič«. 50186-24

Vdova brez otrok
46 let stara, z nekaj gotovine išče znanja s starejšim, solidnim gospodom v svrho skupnega gospodarstva. Prednost imajo penzijonisti. Ponudbe v oglasnem odd. Jutra pod: Dobra gospodinja 222. 50125-24

Mlad trgovec
z lastno trgovino in vsestransko naobražen, se želi radi pomanjkanja znanja tem potom seznaniti s premožnejšo gospodično, trg. naobraženo, staro 18—24 let Dopise s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Srečen zakon«. 49694-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Koncertne citre
dobro ohranjene prodam za 200 Din. Vprašati v pekarni v Prešernovi ulici 52 — dvorišče. 50296-26

Pozor!
Prodam prvovrstno trovrstno, črno, oktavno harmoniko v najboljšem stanju ter lepim glasovi! Ogleda se je lahko vsak dan od 1. do tri četrt na 2. popoldne. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 49568-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Psičke
čistokrvne »Spitze« proda Samec, Nova cerkev pri Celju. 50278-27

Psa volčjaka
1 leto starega proda Venčeslav Pšeheršek, Bezena 17 — pošta Limbuš. 50340-27

Majhen pes
čisto bel, ki sliši na ime »Bobi«, z znamko Presika 163, se je zgubil. Proti nagradi ga je vrniti na naslov: Vršič, Glodališka 4. 50334-28

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Mali pisalni stroj
kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50312-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Velika razlika med pediker ji!
Pohvala njemu, ki mi je odpravil bolečine kurjih očesl Avbelj, kopališka brivnica Okrožnega urada. Veronika Simončič, Ljubljana. 50322-31

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Maribor, Mlinska 8
Britje 2 Din, striženje 4 Din. — Brusimo britve in škarje. 49931-30

Filatelija

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (29)

Lückejev normalni album
(4 zvezki) in preko 4000 različnih znamk v prvovrstnem stanju poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50248-29

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Listnica
s šofersko legitimacijo in 2 potnima listoma, je bila izgubljena od trgovine Krisper do gostilne »Šestica«. Pošten najditelj se prosi, da jo proti dobri nagradi odda v oglasnem oddelku »Jutra«. 50279-28

Bel uhan
sem izgubila od opere do kina »Ljubljanski dvor«. — Najditelj naj ga proti nagradi odda v oglasnem oddelku »Jutra«. 50317-28

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Katera
plemenita dama bi hotela odstopiti iz svoje garderobe poovično toplo obleko in plašč siromašni gospodični, ki je po nesrečnem slučaju ostala brez najpotrebnejšega. Za dobroto in uslugo bo vedno na razpolago za vsakovrstna ročna dela. Naslov prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod »Hvaležna dolžnica«. 50298

Za mal denar kupiš barve, firnež i. t. d. pri tvrdki
DRAGO FRANZ
Stari trg štev. 11.

Vse, kar želite,
dobite v »Jutrovem« malem oglasniku.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretresujočo vest, da nas je naš nad vse ljubljeni soprog, srčno dobri atek, brat, stric in svak, gospod

Anton Kašman

veletrgovec in posestnik, občinski odbornik, podpredsednik Okrajne hranilnice in posojilnice itd. itd.

po kratkem in mukepolnem trpljenju danes ob 17.45 v 52. letu svoje starosti in previden s sv. zakramenti za umirajoče za vedno zapustil.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, dne 14. decembra ob 14. uri izpred hiše žalosti na Mestnem trgu št. 13.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki.

Škofja Loka, dne 11. decembra 1932.

Marija Kašman roj. **Žagar**, soproga
Nadica in **Silvica**, hčerki; **Marija Kos, Metka Luznar in Pavla Deisinger**, sestre; **Franc Kos**, trgovec, **Mihael Luznar**, višji sodni oficial v p., **Josip Deisinger**, trgovec, **Jožko Žagar**, posestnik, svaki; **nečaki in nečakinje.**

15068

✝

OKRAJNA HRANILNICA IN POSOJILNICA V ŠKOFJI LOKI, r. z. z n. z. javlja tužno vest, da je njen podpredsednik, gospod

Anton Kašman

posestnik in trgovec v Škofji Loki

dne 11. decembra 1932. nenadoma umrl.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v sredo, dne 14. decembra 1932. ob 14. uri od hiše žalosti na mestno pokopališče.

Nenadomestljivega pokojnika bomo ohranili v trajnem in hvaležnem spominu.

V Škofji Loki, dne 12. decembra 1932.

NAČELSTVO IN NADZORSTVO

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.